

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

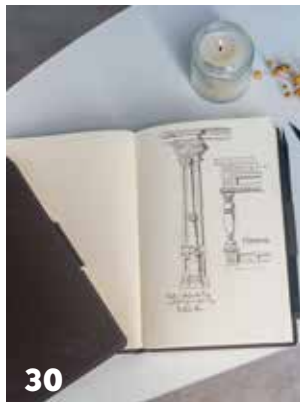
KOKOSY
ŽELIMO SI,
DA BI TOPLINO
ZAČUTILO
ČIM VEČ LJUDI

Ljubljana

**SMREČICE SO OKRAŠENE, LUČKE SO PRIŽGANE, DARILA NEKATERI
ŠE IZBIRAJO. SKUPAJ SE POSLOVIMO OD STAREGA LETA IN POGUMNO
ZAKORAKAJMO NOVIM DOGODIVŠČINAM NAPROTI. ŽELIMO VAM LEPE
PRAZNIKE IN VELIKO SREČE. DELITE JO NAPREJ, DA JE V NAŠEM MESTU
NE BI NIKOLI ZMANJKALO.**

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Včasih se zdi, da iz sveta, ki nas obdaja, prihajajo samo še slabe novice. Res živimo v časih, ko se vse okoli nas nezadržno spreminja, a vendar ni vse tako črno. Ko pozorneje opazujemo mesto, v katerem živimo, lahko v njem najdemo polno spodbudnih in navdihujočih zgodb. Vedno znova nam dokazujejo, da Ljubljana vsakomur ponudi možnost za uspeh in boljše življenje. Pa ne samo to. Uspeha se veseli in ga spodbuja, kjer je priložnost, pa ponudi tudi pomoč. Mladi atleti, ki so zaradi gradnje atletskega centra začasno ostali brez stadiona Žak, so se preselili na hodnike Dvorane Stožice, kjer zdaj pridno trenirajo na toplem. Smučarji iz SK Olimpija se prav tako pripravljajo na spust po strminah, mi pa držimo pesti, da jim jih vsaj za praznike pobeli sneg. Z Rožančevimi nagradami se je MOL zahvalila športnikom, ki so s svojimi uspehi in prizadevanji pomembno vplivali na podobo našega mesta. UKC Ljubljana letos praznuje 50. obletnico odprtja osrednje stavbe, v kateri je marsikateri Ljubljančan dobil še eno priložnost za življenje, ki nam je vsem tako dragoceno. Praznovali bomo tudi na ulicah in trgih, kjer nas bo živahen in zabaven program držal na nogah vse do konca leta in še malo čez. Upamo, da tokrat brez nadležnega pokanja petard. Na Trgu francoske revolucije bodo en dan pred silvestrovim nastopili Kokosy, četverica mladeničev, ki je s svojo pozitivno energijo povsem očarala ekipo, ki se je z njimi pogovarjala za to številko revije. Prepričani smo, da bodo njihovi sončni žarki obsijali tudi vas. Želimo vam lepe praznike in čim več toplih objemov. Ponovno se beremo februarja, do takrat pa se imejte kar se da lepo.

Ljubljana

december 2025

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Janković

Uredniški odbor

Marjan Sedmak
(predsednik), Manuela Ela
Piškur (podpredsednica),
Maruša Babnik, dr. Tina
Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Pomočnica

odgovornega urednika
Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Primož Lukežič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

133.786 izvodov

**Predloge, pohvale, kritike
ali le pozdrave pošljite na:**
revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem
papirju. Glasilo brezplačno
prejme vsako gospodinjstvo v
Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

ZORAN JANKOVIĆ

župan

Naj bo srečno!

December je čas, ko se ozremo na leto, ki mineva, hkrati pa snujemo načrte za naprej. Leto 2025 je bilo polno izzivov, ki smo se jih lotevali z veliko mero odgovornosti do meščank in meščanov. Skupaj smo iskali najboljše rešitve, ki bodo naše mesto peljale v lepo prihodnost.

V zadnjih 19 letih smo izvedli več kot 2500 projektov in izjemno ponosen sem na prav vsakega izmed njih, sploh ko vidim, kako zaživijo in prispevajo h kakovosti življenja meščank in meščanov. Kot primer navajam Galerijo Cukrarna, ki je kljub dvomom posameznikov Ljubljano uvrstila na zemljevid sveta z razstavo umetnice Marine Abramović. Trenutno gradimo sodoben atletske center v Šiški, skrbimo za prenovo številnih cest in ulic, gradnjo prepotrebnih mestnih stanovanj, v srcu mesta pa nastaja nov sodoben potniški center, ki ga država gradi skupaj z zasebnim partnerjem, mesto pa ureja okoliško infrastrukturo. Ponosen sem na odlično sodelovanje z vlado, s katero skupaj uresničujemo projekte, pomembne tako za Ljubljano kot tudi za vso Slovenijo.

Na leto, ki prihaja, lahko upravičeno gledamo z optimizmom in ponosom, saj smo trdno zavezani našemu skupnemu cilju – trajnostnemu razvoju Ljubljane. Tako pripravljamo razvojno vizijo do leta 2045 s poudarkom na zelenem, varnem in dostopnem mestu, kjer imata pomembno vlogo odpornost in energetska samozadostnost. K slednji bo pripeljala tudi gradnja sežigalnice

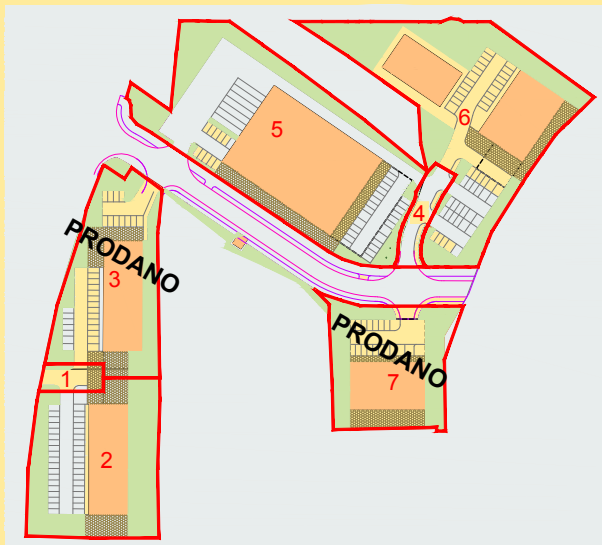
v Ljubljani, s katero bomo postali kar 70-odstotno neodvisni od tujine. Začeli bomo gradnjo zdravstvenih domov Metelkova in Jarše, nadaljevali prenove šol in vrtcev, vrata bo odprl osrednji mladinski center v Palači Cukrarna. Še posebej se veselim selitve remize LPP v Stanežiče, na njenem sedanjem prostoru v Šiški pa bo urejen četrti največji park v Ljubljani. S tem bo to območje dobilo povsem novo podobo.

Spoštovane Ljubljančanke, spoštovani Ljubljančani,

v tem prazničnem času vas vabim, da se sprehodite po mestnem središču, ki ga krasi na tisoče lučk in Božičnica na Prešernovem trgu, ter se s svojimi prijatelji in znanci prepustite veselemu vrvežu. Kmalu bodo zaživel še glasbeni odri na prostem, kjer boste zagotovo našli zabavo po svojem okusu. Nato nas čaka le še odštevanje do vrhunca, velikega silvestrovanja na prostem. Praznovanje v Ljubljani je posebno tudi zato, ker se tu počutimo varno, saj je Ljubljana med najbolj varnimi mesti v Evropi, na kar sem izjemno ponosen. Naj bo tako tudi v prazničnih dneh!

Naj vam novo leto prinese veliko lepega: zdravje, prijateljstvo, spoštovanje, srčnost in uresničenje skritih sanj. Še naprej bomo gradili solidarno, tovariško in strpno mesto, v katerem različni živimo v sožitju.

JAVNO ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO NEPREMIČNIN V EKONOMSKO-POSLOVNI CONI ZALOG

Predmet prodaje so nepremičnine na območju prihodnje Ekonomsko-poslovne cone Zalog, velike 2,7 hektarja (skupaj z Industrijsko cesto 7,75 hektarja). Ta je v celoti komunalno opremljena z vso potrebno javno gospodarsko infrastrukturo za priključitev stavb na obravnavanem območju.

Predmet javnega zbiranja ponudb je prodaja stavbnih zemljišč, ki so namenjena tehnološkim parkom, proizvodnim dejavnostim z industrijskimi stavbami in skladišči ter spremljajočimi stavbami za storitvene dejavnosti mikro, malih in srednje velikih podjetij, in prodaja dveh zemljišč, ki v naravi predstavljata možno dostopno cesto do dveh različnih stavbnih zemljišč, v idealnem deležu do polovice.

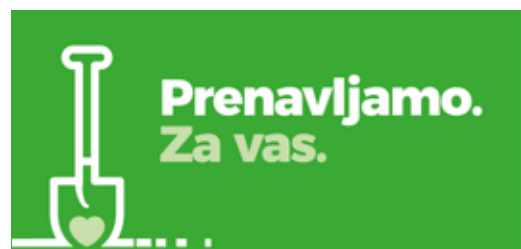
Ponudba se bo štela za pravočasno, če bo **najkasneje do 12. januarja 2026** prispela na naslov Mestna občina Ljubljana, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana, in sicer v zaprti pisemski ovojnici z navedbo »Za JZP EPC Zalog – NE ODPIRAJ«. Ponudbe se lahko oddajo tudi osebno v tajništvu Oddelka za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana, najkasneje do petka, 9. januarja 2026, do 12. ure. Javno odpiranje ponudb bo 15. januarja 2026 ob 9. uri na sedežu MOL na Mestnem trgu 1, v dvorani Klub 15.

Več informacij o prodaji je na spletni strani **ljubljanasi** v zavihku Razpisi, razgrnitve in javne objave.

BREZPLAČNA SOL ZA POSIPANJE

Meščankam in meščanom v zimskem času tudi letos omogočamo brezplačen prevzem soli za posipanje.

Petnajst kilogramov soli za posipanje lahko prevzamete na sedežu družbe KPL na Tbilisijski ulici 61 vsak dan od ponedeljka do sobote med 7. in 17. uro ter ob nedeljah med 7. in 13. uro. S sabo prinesite osebni dokument, iz katerega je razvidno, da ste meščani MOL, in ustrezno posodo za prenos soli.

DELNA ZAPORA GORIŠKE ULICE

Zaradi gradnje javne infrastrukture v okviru urejanja Atletskega centra Ljubljana bo do predvidoma 12. junija 2026 za ves promet zaprta Goriška ulica med Smrekarjevo in Černetovo ulico, vključno z železniškim prehodom za pešce.

Obvoz je urejen po Smrekarjevi, Hotimirovi, Aljaževi in Černetovi ulici.

Vse udeležence v prometu prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije. Celovite informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij prominfo.projekti.si/web.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na **ljubljanasi**.

Imaš inovativno idejo? Prijključi se projektu PONI LUR in jo uresniči!

Projekt ti ponuja:

- 4-mesečno redno zaposlitev
- podjetniška usposabljanja
- mentorstvo in pomoč pri razvoju ideje
- možnost individualnih izobraževanj

Več informacij najdeš na www.rralur.si.
Prijavi se do 15. decembra 2025.

Zbiramo predloge za nagrade mesta Ljubljana

Komisija za priznanja vabi k predlaganju kandidat in kandidatov za:

- podelitev naziva častni meščan oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana,
- nagrado glavnega mesta Ljubljana in
- plaketo glavnega mesta Ljubljana.

Kandidatke in kandidate za naziv častni meščan oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana je mogoče predlagati vse leto, za leto 2026 pa pridejo v poštev kandidate, vlozene do 31. marca 2026.

Kandidatke in kandidate za nagrado glavnega mesta Ljubljana in plaketo glavnega mesta Ljubljana je mogoče predlagati do 30. januarja 2026.

Razpis in obrazci so do izteka prijavnega roka dosegljivi na ljubljanasi/si/mestni-servis/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave in v prostorih Glavne pisarne MOL na Mačkovi ulici 1.

Mesto bere: Horizonti razdalj 2025–2026

Mestna knjižnica Ljubljana je že odprla novo sezono branj pri projektu Mesto bere. Tokratna sezona je posvečena knjigam, s katerimi prestopamo meje: zemljepisne, kulturne, politične – in tudi tiste, ki jih nosimo v sebi. Na novem bralnem seznamu vas čaka 60 knjig – vnovič tudi trije izvrstni risoromani – popotna, avanturistična, raziskovalna, hibridna

in esejistična literatura, ki razpira svet v neverjetni, pisani in čudoviti raznolikosti.

Pri projektu lahko sodelujejo člani Mestne knjižnice Ljubljana, starejši od 16 let, ki med trajanjem projekta preberejo najmanj pet knjig z aktualnega seznama in Mestni knjižnici Ljubljana do **3. maja 2026** pošljejo izpolnjeno zloženko ali izpolnijo e-obrazec na spletni strani **mklij.si**.

Hitro po nove dovolilnice

12. januarja 2026 bodo začele veljati nove, višje cene kratkotrajnega parkiranja v Ljubljani. Na MOL so se za ta korak odločili, ker želijo dnevne uporabnike parkirišč, ki velikokrat zasedajo mesta stanovalcem v soseskah, preusmeriti na parkirišča na obrobju mesta. Na občini so prepričani, da se bo zaradi višjih cen parkiranja zmanjšal pritisk dnevnih obiskovalcev na parkirna mesta v soseskah. To pomeni, da bodo stanovalci z letnimi dovolilnicami lažje našli prosto parkirno mesto v bližini svojega doma.

Izdaja dovolilnic za stanovalce za VSA OBMOČJA s plačljivim parkirnim režimom

Izdajanje dovolilnic za parkiranje stanovalcev poteka v prostorih Glavne pisarne MOL na Mačkovi ulici 1 **od ponedeljka do petka od 7. do 17. ure, ob sobotah pa od 9. do 14. ure.** Navedeni urnik izdajanja dovolilnic bo veljal **do 28. februarja 2026.**

Termin obiska rezervirajte na spletni strani **narocanje.lpt.si**, saj bodo nenaročene stranke sprejemali le zadnjo uro delovnega časa.

Dovolilnice lahko pridobite tudi na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet na Trgu mladinskih delovnih brigad 7, v času uradnih ur, to je ob ponedeljkih od 8.30 do 13. ure, ob sredah od 8.30 do 12. ure in od 13. do 16. ure ter ob petkih od 8.30 do 12. ure.

Dokumenti, ki jih morate imeti s seboj:
veljavno prometno dovoljenje

osebni dokument

dokazilo o številki stanovanjske enote

potrdilo o začasnem prebivališču, ki ga izda upravna enota (za stanovalce z začasnim prebivališčem)

v primeru uporabe službenega vozila v zasebne namene dokazilo o plačevanju bonitete (slednje ne velja za električna vozila)

Cena dovolilnic* (za obstoječa območja s plačljivim parkirnim režimom)

Cene dovolilnic za parkiranje za leto 2026 bodo **nižje**, saj bo po novem občinska taksa že všteta v končno ceno in je uporabniki ne bodo plačali posebej.

Dovolilnica za parkiranje v con 1: 100 evrov
(izda se lahko le ena dovolilnica na stanovanje)

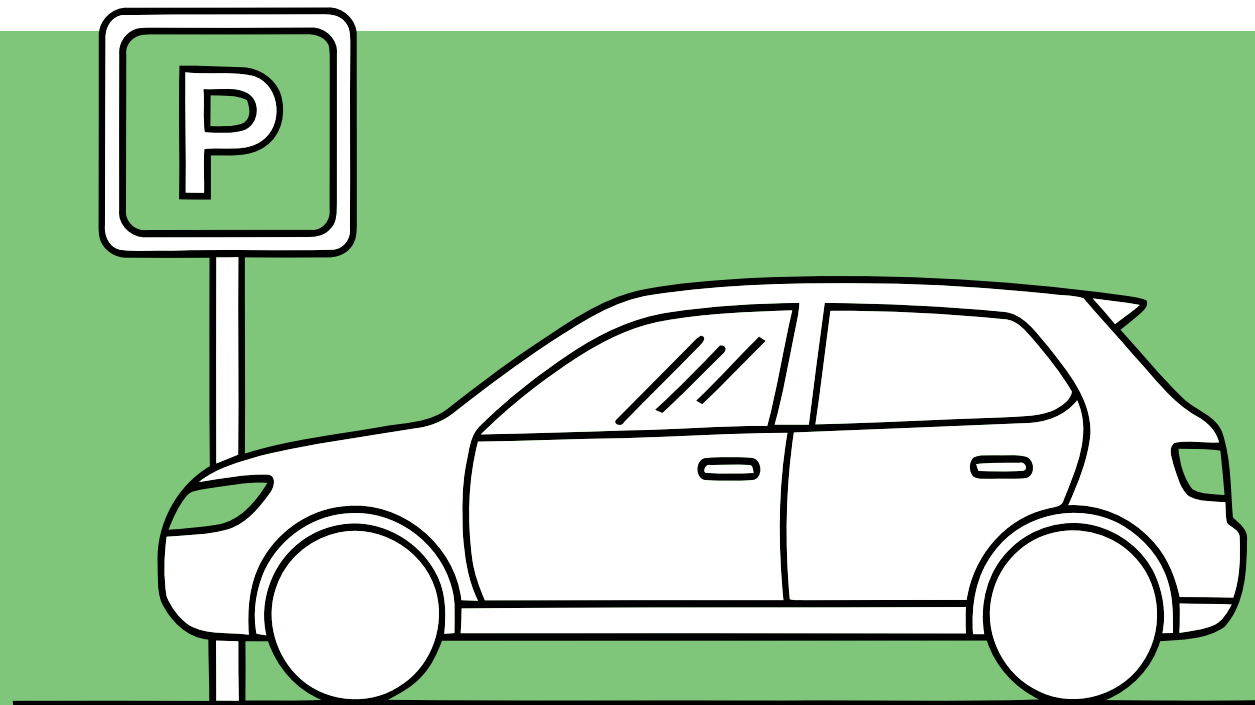
Dovolilnica za parkiranje v con 2:
prva dovolilnica 100 evrov, druga 200 evrov

Dovolilnica za parkiranje v con 3:
prva dovolilnica 60 evrov, druga 120 evrov, tretja 180 evrov

V conah 2 in 3 lahko dovolilnice pridobijo tudi stanovalci z začasnim prebivališčem, v con 1 pa le stanovalci s stalnim prebivališčem na tem območju.

Plačilo dovolilnice je mogoče le s karticami (BA, Maestro, Karanta, Visa, Mastercard).

*Dovolilnice veljajo leto dni, šteto od naslednjega dne po plačilu občinske takse ali od datuma, ki ga določi vlagatelj.

Izdajanje BREZPLAČNIH dovolilnic za parkiranje stanovalcev za leto 2026 za NOVI OBMOČJI – Štepanjsko naselje in Galjevica 2

V letu 2026 bo MOL na novo uredila plačevanje parkirnine in izdajanje letnih parkirnih dovolilnic za stanovalce na dveh območjih, v Štepanjskem naselju in na delu Galjevice. Da se bodo stanovalci lažje privadili na novost, bodo parkirne dovolilnice na teh območjih **brezplačne do 30. junija 2026.** Na MOL stanovalcem svetujejo, da si dovolilnice priskrbijo čim prej, saj bodo od 12. januarja 2026, ko bo začel veljati nov cenik parkiranja, kršiteljem izrekli kazni.

Območje Štepanjsko naselje obsega ulice: Ob sotočju, Škerjančeva ulica, Ulica Polonce Čude, Skopska ulica, Ulica Vide Janežičeve, Prištinska ulica, Ulica Angelce Ocepkove, Novosadska ulica, Nusdorferjeva ulica, Jakčeva ulica.

Območje Galjevica 2 vključuje ulice: Galjevica (vse lihe hišne številke od 9 do 29), Vandotova ulica, Ulica Gubčeve brigade, Pregljeva ulica, Ob dolenjski železnici (od hišne številke 36 do 82).

IZDAJA DOVOLILNIC ZA VSTOP V NOVOUREJENO OBMOČJE ZA PEŠCE V ŠTEPANJSKEM NASELJU
MOL v soseski Štepanjsko naselje ureja območje za pešce, v katerega bo vstop za motorna vozila omejen s potopnim stebričkom ob Jakčevi ulici. Količek bo začel delovati 12. januarja 2026 in od takrat bodo stanovalci tega območja **za dostop potrebovali dovolilnice.**

Območje za pešce MOL ureja v okviru projekta Zeleni utrip povezane skupnosti Štepanjskega naselja, z njim pa želijo zelene površine v soseski zaščititi pred nedovoljenim parkiranjem, sprostiti intervencijske poti ter površine za pešce in kolesarje.

Stanovalci bodo lahko pridobili **letno, mesečno, tedensko ali dnevno dovolilnico za dostavo.** Dostava na območju Jakčeve ulice bo dovoljena **v dostavnem času, torej od 6. do 8. ure.** Izjemoma, zaradi posebej utemeljenih razlogov, bodo stanovalci lahko dobili tudi dovolilnico za dostavo zunaj dostavnega časa.

Dovolilnice za dostavo, prevoze, izredne prevoze in podobno bodo na podlagi prošnje stanovalcev na MOL začeli izdajati 12. januarja 2026. Vse podrobnosti o izdaji teh dovolilnic bodo pravočasno objavljene na spletni strani **ljubljana.si.**

Zapečenega kruha se največ poje

Ko v ustih zahrusta krhka skorja, za njo pa nas požgečka rahla sredica, je jasno, da so ta kruh naredile mojstrske roke. Nastal je v Slaščičarni in pekarni Klemen na Tacenski ulici 125, kjer mu družbo delajo slastni rogljički, cimetove rolice, eklerji in drobne tortice, decembra pa lahko naročite še puhaste panettone s sadjem ali čokolado. »Bolj kot po kakšnem konkretnem izdelku smo znani po tem, da so vsi narejeni iz najboljših sestavin, kar jih lahko dobimo od lokalnih kmetov,« pravi mladi slaščičarski mojster Klemen Jančič, ki se je obrti učil tudi v Franciji. Pred kratkim je na Bregu 4 odprl še pekarno La Rue Patisserie, da se boste lahko posladkali tudi na sprehodu ob Ljubljani.

Pridete, ukrožite, zašijete, oblečete

Zakaj bi zapravljali denar za hitro modo, ki duši družbeno zavest in naš planet, če pa ste lahko sami svoj mojster? Ne glede na to, ali ste popoln začetnik ali pa vam šivanke in niti niso čista neznanka, lahko v pičlih treh urah s pomočjo super mentorice v Anselmi, kreativnem prostoru sodelovanja na Kolodvorski ulici 6, iz pozabljenega in zavrženega blaga sešijete majico, ki ne bo še ena enodnevna, ampak pravo priznanje vaše modne iznajdljivosti in ustvarjalnosti. Na edinstveno doživetje, ob katerem boste že po nekaj šivih občutili čisto srečo, se hitro prijavite na spletni strani visitljubljana.com v sklopu Ogledi in izleti.

Daleč seže pogled skozi panoramski daljnogled

Na Vrh Staneta Kosca nad Rašico in Dobenom vodi 14 daljših in krajših označenih poti. Poimenovan je po partizanu in narodnem heroju z Rašice, ki so ga Nemci usmrtili v begunjskem zaporu, starega komaj 27 let. Nadmorska višina hriba je 641 metrov, na njem pa že od leta 1958 stoji 17 metrov visok razgledni stolp. Oktobra so nanj namestili panoramski daljnogled, ki v lepem vremenu odstira pogled na Karavanke, Julijce in Kamniško-Savinjske Alpe. Skozenj se vidijo Posavsko hribovje s Čemšeniško planino in Kumom, Polhograjsko in Škofjeloško hribovje ter kotlina, v kateri je naše mesto. Na vrhu se lahko okrepčate v Planinskem domu Rašiške čete, ki je odprt prav vsak dan.

Tri, dva, ena ...

Ko je zadnji novembrski petek nad Ljubljano počasi padal mrak, se je proti središču mesta začela zgrinjati množica ljudi. Vsi z enim samim ciljem – biti čim bližje Prešernovemu trgu, ko se bo prižgala praznična okrasitev mesta. Ura je kazala nekaj minut čez 17., ko je mlado in staro v en glas odštevalo: tri, dva, ena ... in ob dolgem sinhronem vzdihu občudovanja je zasvetilo na tisoče lučk, ki nam bodo do sredine januarja pripovedovale unikatno zgodbo lepote življenja, upanja, veselja in prihodnosti. Avtor osvetlitve Urban Modic jo je poimenoval V odnosu z razmerjem, z letošnjim konceptom pa nas želi spomniti, da smo vsi del istega čudovito uravnoveženega sveta.

Vožnja avtobusa po virtualnem mestu

Obiskali smo Digitalno vozniško akademijo Ljubljanskega potniškega prometa (LPP) in preizkusili njihov najnovejši simulator, s katerim vozniki vadijo v najbolj zahtevnih prometnih scenarijih.

Velik ukrivljen zaslon, udoben sedež, pravi volan – LPP-jeva najnovejša tehnološka pridobitev resnično deluje kot vozniška kabina mestnega avtobusa. Kar naenkrat se znajdem v gostem prometu na Celovski cesti. Kolesar pridrvi iz mrtvega kota, pešec stopi na prehod pri rdeči luči, objestni voznik avtomobila pa izsiljuje prednost. Občutek je neverjetno realističen, tako zelo, da instinktivno

zavpijem, ko se komaj izognem trčenju z avtomobilom. V resničnem prometu bi se lahko zgodila nesreča, a prav v tem je bistvo simulatorja – učiš se tam, kjer ne ogrožaš ne sebe ne drugih. S tem v mislih so pri LPP uvedli Digitalno vozniško akademijo v razvojno-raziskovalnem partnerstvu z mednarodnim podjetjem AI Driving Metaverse Group (AIDMG).

Direktor AIDMG Daniel Avdagić ponosno razloži, da simulator temelji na umetni inteligenci, biometričnih senzorjih in digitalnem dvojčku ljubljanskega mestnega prometa, torej računalniško pustvarjenih ulicah, križiščih, kolesarskih stezah in prehodih za pešce. Podjetje je sprva tehnologijo razvilo za taksiste ter

voznike limuzin in tovornjakov v Dubaju, zdaj pa v partnerstvu z LPP razvija simulator, prilagojen zgoščenemu mestnemu potniškemu prometu. »Učenje v učilnici ni dovolj učinkovito, v realnem prometu pa lahko hitro postane nevarno. Namesto vožnje praznih vozil in ustvarjanja emisij lahko vozniki v simulatorju varno vadijo tudi najzahtevnejše prometne situacije,« pojasnjuje Avdagić.

Kako so se projekta pri LPP sploh lotili? Najprej so zbrali svoje najbolj izkušene voznike in jih podrobno povprašali o najpogostejših kritičnih situacijah v prometu. Na podlagi njihovih izkušenj so nato ustvarili digitalizirano različico Celovške ceste, ki je zdaj osrednji poligon za trening

v simulatorju, v načrtu pa je postopno dodajanje vseh večjih ljubljanskih vpadnic in ulic, po katerih poteka mestni potniški promet.

V testni skupini voznikov je tudi Barbara Rožič, ena izmed 17 voznic med približno 400 vozniki v podjetju. »Simulator prikazuje različne nepredvidljive situacije, ki se lahko zgodijo vsakemu vozniku, od nepazljivih pešcev do nenadnih manevrov drugih udeležencev. Spremlja, kam usmerjam pogled, ali ostanem mirna in zbrana ter kako hitro odreagiram. Vozim približno 10 do 15 minut, potem pa dam povratne informacije, da lahko scenarije še izboljšajo,« opisuje postopek Barbara.

Matej Cerar, vodja sektorja Tehnični pregledi in homologacija vozil pri LPP,

poudarja, da je projekt še vedno v globoki razvojni fazi. »Na podlagi izkušenj in povratnih informacij voznikov razvijamo nove scenarije, sistem pa bo sčasoma omogočil popolnoma personalizirane treninge, prilagojene posamezniku,« napoveduje. Cilj je, da se na simulatorju urijo tako novi kot že zaposleni vozniki. Za kandidate, ki se želijo vključiti v Akademijo LPP, v okviru katere podjetje financira pridobitev izpita D-kategorije in ponuja zaposlitev, bo simulator kot nekakšen sprejemni preizkus pred začetkom uradnega usposabljanja.

Vozniški poklic je bil nekoč fizičen, danes pa voznik avtobusa deluje skoraj kot pilot, ki upravlja napredne asistenčne

sisteme, pojasnjujeta Cerar in Avdagić. Zato v simulatorju merijo 27 kazalnikov, od varnostne razdalje do pozornosti in predvidevanja, kar omogoča ciljno vadbo posameznikovih šibkih točk. Sistem dopolnjujejo še očala za sledenje pogledu in pametna ura, ki meri stresne odzive.

Po vožnji v simulatorju spoznam, kako zahtevno je upravljanje mestnega avtobusa, koliko različnih situacij mora voznik hkrati obvladovati, in začetim veliko spoštovanje do kompleksnega poklica, ki ga pogosto jemljemo za samoumevnega. Digitalna vozniška akademija to kompleksnost razbije na posamezne elemente, jih varno preveri in uri ter prinaša obetaven premik v načinu učenja mestne vožnje.

V Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKCL) sem nazadnje vstopila pred dvema letoma, ko je oče doživel infarkt. V strahu, kako bo z njim, hkrati pa z zaupanjem, da je tam v najboljših rokah. Takrat sem si želela predvsem, da zanj poskrbi strokoven zdravnik, da ima dostop do vseh sodobnih preiskav in zdravljenja ter da čim prej okreva. Prav to so običajno glavne želje vseh, ki iz takšnega ali drugačnega razloga potrebujejo bolnišnično oskrbo.

UKCL, ki letos praznuje 50. obletnico odprtja osrednje stavbe in 240 let od ustanovitve prve civilne bolnišnice v Ljubljani, velja za vodilno zdravstveno ustanovo v Sloveniji. Dr. Marko Jug, generalni direktor UKCL, pravi, da je to najbolj komplek-

slinavke, izvajajo pa tudi kompleksne operacije na možganih, srcu in ožilju, najnaprednejše onkološke terapije, zdravljenje redkih bolezni, celične terapije ter mehansko podporo srca in obtoka. Poleg tega se samo tukaj odvijajo programi, kot so zdravljenje z matičnimi celicami, kompleksna pediatrična kirurgija, najzahtevnejše nevrokirurške in travmatološke obravnave ter številne diagnostične metode, ki drugje v državi niso na voljo.

Vsako leto vse več posegov opravi-
jo z robotom, ki kirurgu omogoča večjo natančnost na majhnih in težko dostopnih anatomskih področjih, za paciente pa to pomeni manj invaziven poseg in hitrejšo okrevanje. Junija letos so z robot-sko asistenco prvič v Sloveniji uspešno

bolezni, razvijajo ciljno terapijo in omogočajo individualno usmerjeno zdravljenje. V sodelovanju z Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani ter Inštitutom za mikrobiologijo in imunologijo uvajajo inovativno metodo CAR-T, ki reprogramira imunske celice pacienta, da prepoznajo in uničijo rakave celice. To odpira nove možnosti zdravljenja in bolnikom, pri katerih druge terapije niso delovale, prinaša novo upanje.

Čeprav si želimo, da nam ne bi bilo treba nikoli obiskati nobene bolnišnice, pa je dobro vedeti, da je sredi Ljubljane – praktično na dosegu roke – ustanova, v kateri imamo dostop do najnaprednejših terapij, znanja, ki je cenjeno prek meja naše države, in ekip, ki naredijo vse, da rešijo življenje. To daje občutek varnosti

Najsodobnejša medicina sredi mesta

sna slovenska organizacija, saj mora 24 ur na dan sedem dni v tednu zagotavljati dostop do vsega, kar obstaja v medicini. To počne na 300.000 kvadratnih metrih površin, namenjenih zdravstveni dejavnosti, v 28 stavbah – v več kot sto kliničnih oddelkih, službah in centrih – ter z 8600 zaposlenimi. Takšno kompleksnost, ki je primerljiva z marsikatero veliko bolnišnico v Evropi, je težko obvladovati, hkrati pa ravno ta omogoča sodobno multidisciplinarno zdravljenje najbolj zapletenih bolezni.

V tem živem zapletenem organizmu, ki ga sestavljajo zdravstveno osebje in pacienti, se vsak dan zagotavljajo različne, tudi najzahtevnejše medicinske storitve. V UKCL denimo edini v Sloveniji opravljajo presaditve srca, ledvic, jeter, pljuč in trebušne

presadili ledvico živega darovalca. V tej ganljivi zgodbi je mama darovala ledvico 40-letnemu sinu.

Prav tako UKCL sodi med najboljše opremljene centre za elektrofiziologijo srca. Tu je v ospredju naprava za ablacijo z elektroporacijo, ki pomeni vrhunec interventnega zdravljenja kompleksnih motenj srčnega ritma. Tehnologija, razvita na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in v sodelovanju z UKCL, prinaša novo možnost zdravljenja za okoli 20.000 slovenskih bolnikov.

Kot vodilna zdravstvena ustanova v Sloveniji se UKCL vključuje tudi v številne raziskovalne projekte. Veliko pozornosti namenjajo naprednim analizam genetskih informacij, s katerimi odkrivajo vzroke

V UKCL že od leta 1978

»Tukaj so me skoraj 50 let (za)držale vrednote: ljubezen do ljudi, do poklica, do stroke zdravstvene nege in do dela, sočutje in spoštovanje. Ponosna sem, da sem delček te odlične, vrhunske zdravstvene ustanove, kjer je izredno veliko znanja ter kjer potekajo številni pedagoški procesi in vseživljenjsko učenje. Navduševali so me povezanost, skupinsko delo in zaupanje. V UKCL sem osebno in profesionalno rastla. Počutila sem se varno. Pripadnost, lojalnost in hvaležnost do ustanove, ki mi je veliko dala, so bile vedno v ospredju.«
mag. Zdenka Mrak,
glavna medicinska sestra UKCL

LETO 2024 V UKCL

Opravili so
746.000 specialističnih ambulantnih pregledov.

Opravili so
148.000 urgentnih pregledov.

Bolnišnično so zdravili
124.000 pacientov.

Izvedli so več kot
51.000 operativnih posegov.

V transplantacijskem centru UKCL letno opravijo okoli 120 presaditev organov, med njimi največ ledvic in src. Oktobra letos so prvič presadili srce tudi šestmesečni dojenčci, kar je izjemen dosežek na evropski ravni. O tem, v katero smer se razvija transplantacijska medicina, in o naslednjih mejnikih na tem področju smo se pogovarjali z doc. dr. Ivanom Kneževičem, strokovnim direktorjem Kirurške klinike UKCL.

Transplantacijski center, ki je paradni konj UKCL, je izjemno priznan tudi na svetovni ravni. Zakaj?

To je posledica dolgoletnega sistematičnega dela, jasne vizije in predanosti ekipe. Več kot 150 različnih strokovnjakov je vse dni v letu v 24-urni pripravljenosti za takojšnji odziv in hitro izvedbo tudi najzahtevnejših posegov. Slovenija je tako že 16 let med vodilnimi državami na svetu po številu presaditev srca na milijon prebivalcev, kar 12-krat smo bili celo na prvem mestu. Hkrati smo Slovenci v vrhu tudi po pripravljenosti za darovanje organov, za kar ima velike zasluge organizacija Slovenija-transplant, s katero odlično sodelujemo.

Kam pa gre trenutno razvoj transplantacijske medicine?

Napredek je viden v vseh korakih transplantacije. Najprej so tu različne naprave, ki bolnikom omogočajo varno čakanje na presaditev, in naprave, ki omogočajo daljše ohranjanje vitalnosti darovanega organa zunaj telesa, s čimer se povečuje število uspešnih presaditev. Pomemben korak naprej pomenijo

tudi novi, bolj ciljno usmerjeni imunosupresivi – zdravila, ki preprečujejo zavrnitev organa. Naslednje področje velikega razvoja je regenerativna medicina in tkivno inženirstvo. Raziskave matičnih celic, biotiskanja tkiv in organov ter celičnih terapij odpirajo realno možnost, da organov ne bomo več zgolj presajali, temveč jih bomo tudi obnavljali ali celo ustvarjali.

Sliši se kot znanstvena fantastika!

Ja. Še bolj nenavadno, a zelo obetavno področje pa so ksenotransplantacije – presaditve organov živalskega izvora. Te so sicer še v eksperimentalni fazi, bi pa v prihodnosti lahko rešile največjo težavo: pomanjkanje organov. Velik napredek prinaša tudi uporaba umetne inteligence in telemedicine, ki pomagata analizirati velike količine podatkov in napovedovati zaplete, kar omogoča bolj personalizirano zdravljenje.

Presaditev srca dojenčci je bil vaš mejnik tega leta. Kateri bo naslednji?

Trenutno se z ekipo pripravljamo na prvo sočasno presaditev srca in pljuč. Računamo, da bi se to lahko zgodilo že to zimo.

Srce je vedno v domovini

Dr. Seferja Useinija je po končanem študiju stomatologije v Tirani pot pripeljala v Ljubljano. Tu živi že več kot dve desetletji, od leta 2006 je zaposlen kot zobozdravnik v Zdravstvenem domu Ljubljana na Kotnikovi ulici 36. Naše mesto ima rad, srce pa ga vleče tudi nazaj v rodno Tetovo v Severni Makedoniji.

Kdaj ste prišli v Ljubljano?

Leta 1999. Za nostrifikacijo diplome sem moral najprej narediti dodatne izpite, nato sem opravil staž, dobil naziv in prvo službo v otroški ambulanti Zdravstvenega doma Ljubljana in na OŠ Prežihovega Voranca. Tam sem nadomeščal zobozdravnico na porodniškem dopustu, potem pa sem prišel sem, na Kotnikovo, in od takrat sem tukaj. Že celih 20 let.

Kakšno je življenje tukaj?

Ljubljana je lepo mesto. Čisto in urejeno. Moje prvo pravilo je, da se je treba prilagoditi okolju in spoštovati pravila. Ta so zame zelo pomembna in prepričan sem, da jih mora upoštevati vsak, ki pride sem. Življenju v Ljubljani sem se hitro prilagodil, tu se dobro počutim in se trudim, da dam družbi največ, kar lahko.

Vam je učenje slovenščine delalo kaj težav?

S slovenščino sem se spoznal že v naši nekdanji skupni državi. Tudi s pisavo nisem imel težav. Ko sem prišel sem, pa sem obiskoval tečaje slovenščine. Že na prvem tečaju, ko sem dal vlogo za slovensko državljanstvo, sem bil kar uspešen. Dosegel sem tam nekje 68

odstotkov. Ampak to je bilo na začetku, zdaj je moje znanje še veliko boljše. Lahko rečem, da z jezikom nimam težav, seveda pa vsi delamo napake. Zdaj je moj sin tisti, ki me popravlja. Če naredim kakšno napako, mi reče: »Oči, to ni tako, ampak je tako.« In jaz to sprejemam za dobro.

»TRUDIM SE, DA DAM DRUŽBI NAJVEČ, KAR LAHKO.«

Zdaj ste že toliko časa tukaj, da se verjetno imate za Ljubljančana.

Lahko rečem, da se imam za Ljubljančana, še vedno pa me vleče domov, v Severno Makedonijo. To imam v sebi, tam je moja družina, zato gremo vsaj enkrat na leto tja. Je pa zanimiva ena stvar. Ko na poti nazaj pridemo do izvoza Dravlje na obvoznici, moj sin vsako leto reče: Končno smo doma! On tako čuti in to pove in jaz mu takrat ne morem reči, da tukaj nisem stoodstotno doma.

So vam Dravlje všeč?

To je zelo lep del Ljubljane, čist, urejen. Težavo imamo edino s parkirišči pred blokom. Avtomobilov je preveč.

Jaz se sicer v službo največkrat vozim s kolesom ali avtobusom. Vsaj enkrat na teden pa tudi z avtom, in ko pridem zvečer domov, moram narediti par krogov, preden najdem parkirno mesto. To pa je težava.

Kam pa greste najraje v prostem času?

Z družino gremo zelo radi v center, sploh proti Špici, kjer spijemo kakšno kavo, potem pa še na grad in nazaj. Velikokrat gremo na sprehod do Kosez in na Rožnik. S sinom rada tudi kolesariva, narediva krog do živalskega vrta, mimo Rožne doline in predsedniške palače do centra mesta.

Si predstavljate, da bi za vedno ostali v Ljubljani?

Za zdaj o tem ne razmišljam. Trudim se tukaj in zdaj dati maksimalno. Upam, da bo sin tukaj študiral, saj je študij v Ljubljani za nas, priseljence iz republik nekdanje skupne države, zelo zanimiv. Mislim, da si vsak priseljenec, tudi na primer slovenski v Avstraliji ali Ameriki, želi nekako vrniti v domovino. Sina pa vzgajam tako, da bo prispeval družbi tam, kjer bo živel. Za zdaj je to tukaj, njegov dom so Dravlje. Kaj bo, ne vem, trudim pa se, da bo dobro.

Šišenska objektivnost

Eadweard Muybridge je iz Anglije v Ameriko sredi 19. stoletja priplul kot bister umirjen poslovnež. Po prometni nesreči s kočijo in dolgotrajnem okrevanju zaradi hudih poškodb glave pa je postal vzkipljiv ekscentričen umetnik. Med drugim je ubil ljubimca svoje žene in fotografiral ameriški zahod.

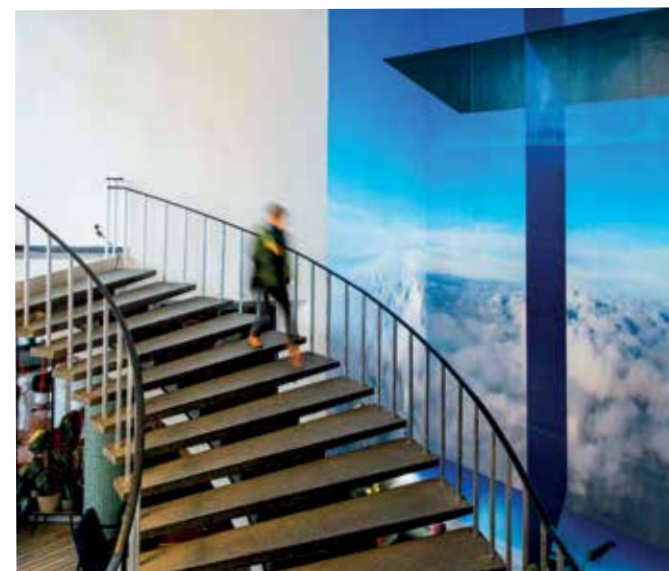
Muybridge je patentiral veliko izumov, najbolj pa nas je zaznamoval s sekvenčno fotografijo. Bil je prvi, ki je z avtomatizirano tehniko sprožanja fotoaparata posnel konja v gibanju. Na teh fotografijah je človeštvo prvič videlo, da konj med galopom v zrak dvigne vse štiri noge naenkrat. Muybridge je za potrebe predvajanja zaporednih fotografij dirjajočega konja izumil napravo, ki je predhodnica današnjega kinoprojektorja.

Kino Šiška na Trgu prekomorskih brigad 3 je bil zgrajen leta 1961 v sklopu urbanizacije Šiške. Pravokotno nanj je zrasla stavba občine, vzporedno ob Celovski cesti pa trgovski paviljon. Samski dom ob kinu je kasneje postal hotel. Avtor arhitekture kina Šiška je Božidar Gvardjančič. Stavbo bi lahko uvrstili med najfinejše primerke objektivne arhitekture pri nas. Fokus arhitekta je na uporabnosti in trdnosti, zavrača pa ornament. Čiste linije, ravna streha, velika okna in razkriti materiali, kot so beton, jeklo in steklo.

Kino Šiška je bil kinematograf do leta 2001. Tam smo gledali filme, ki so vstopali v naše sanje – King Konga, Žrelo, Polja smrti, Vojno zvezd. Polni vtisov smo zavili v Bonboniero na sladoled iz avtomata ali sok s smetano. Viri pravijo, da so pod plastmi barve na enem izmed zidov stavbe varno konzervirane poslikave iz leta 1993, ki so upodabljale Jurski park, Indiano Jonesa in E. T. vesoljčka.

Še vedno je včasih kino, zlasti v času filmskega festivala LIFFE. Od leta 2008 pa je Center urbane kulture, ki v svojih dvoranah in preddverju gosti glasbenike, performerje, govorce in umetnike z vseh vetrov. Letno priredijo več kot 300 dogodkov z več kot 100.000 obiskovalci.

Skladatelj Philip Glass, ki je v Ljubljani nastopil leta 1993 v Cankarjevem domu, njegova dela pa pogosto izvajajo tudi v Kinu Šiška, je nekoč napisal komorno opero Fotograf. Po naključju, ali pa tudi ne, govori o življenju ekscentričnega Eadwearda in sodnem procesu v primeru umora ljubimca gospe Muybridge. Maestro o maestru!

LJUBLJANAČANI

MARTIN

ANŽE

BORIS

IZIDOR

Kokosy, muzikalna zasedba mladeničev, ki utelešajo bistvo decembrske čarobnosti, nas navdušujejo z ljubeznijo, strpnostjo, izvirnostjo in glasbenim talentom. Pesmi z njihovih albumov Hude bejbe na dopustu, Čustveni vrtiljak in najnovejšega Naravni pojavi se dotikajo src različnih generacij. Z iskrivimi avtorskimi besedili in spevnimi harmonijami nas Boris Kokalj, Martin Drobnič, Anže Lajevac in Izidor Valič nežno opozarjajo, kako neprecenljiva je družbena povezanost.

Pravite, da niste rock'n'roll bogovi, ampak štirje prijatelji v službi skupnosti. Zakaj vam tovarštvo tako veliko pomeni?

Ni nam vseeno, kakšen pečat puščamo kot bend. Z iskrenim čustvovanjem in skupno vizijo si prizadevamo, da bi ta naš mikro svet spreminjali na bolje. To pa lahko storimo le z združevanjem ljubečih duš in množenjem sočutja.

Se je bilo težko uglasiti na isto energetske raven, najti sozvočje ne le v glasbi, temveč tudi v pogledih na življenje?

Vse vrednote, o katerih pojemo, so presečna množica nas štirih. Veliko se kregamo, a si znamo prisluhniti in slišati drug drugega. Tisto, kar izluščimo iz nesoglasij, je končni produkt naše ustvarjalnosti. Ne postavljamo si ultimativ. Kot ekipa precej različnih fantov moramo najti skupno nit. Cilj je kompromis in ta se sliši v vsem, kar delamo. Včasih smo rekli, da smo štiridimenzionalno bitje, in s to definicijo se še danes zlahka poistovetimo.

Zaradi miselnosti, ki združuje, ste postali vzorniki številnim mladim. Tudi vaša podoba na odru je kot mavrica, s katere na nas sipate bleščeč optimizem, ki ga v teh časih zares primanjkuje.

Ljudi preplavlja nekakšen kult žalosti, tako v glasbi kakor v kulturi nasploh. Popolnoma razumljivo, saj je zanj veliko razlogov. Mi pa smo zato še toliko bolj zvesti vsemu, čemur pripisujemo veliko vrednost. To sta veselje do življenja in trud, ki ga vložiš v to, da sam pri sebi rasteš, se otreseš negativnih vzorcev ter se v prihodnost zazreš čim bolj ambiciozno, optimistično, proaktivno in čim manj cinično, nihilistično, sarkastično. Iščemo žarke, ne oblakov.

Je v obdobju precejšnje negativnosti težko živeti ljubezen s priokusom kokosa?

Biti negativen je najpreprostejša drža, kar jih lahko imaš. Veliko bolj se je treba angažirati, da greš prek tega ter se poglobiš vase in ljudi okoli sebe, da bi našel upanje, svetlobo. Ne uspe nam vselej, da bi izžarevali pravljčnost. So dnevi, ko se prelevimo v godrnjave čarovnice, a kmalu zatem nastopijo trenutki, ko smo spet stare dobre nindže želve. Na začetku skupne glasbene poti še nismo imeli dovolj izkušenj, kar je na nas vplivalo blagodejno, saj smo hitro dojeli, da je treba pozorno poslušati in opazovati. Dajati občutek, da si popil vso pamet sveta, je čisto odveč. Ni stvar v tem, da nič ne znamo, ampak v tem, da se lahko ogromno naučimo.

»V KINU ŠIŠKA SE ROJEVAJO VALOVI, KI BODO POGASILI PLAMENE GOREČEGA PLANETA.«

»TRUDIMO SE IZZAREVATI ISKRENO, LJUBEČO TOPLINO.«

Kaj je največji izziv delovanja v skupini?

Tvoj ego je nenehno na preizkušnji. Ko misliš, da imaš najboljšo idejo v sobi, te preostali trije nemudoma postavijo na realna tla s še boljšo.

Je težko požreti grenkobo tega spoznanja?

Tudi grenkoba je okus, ki ti ponudi večplastnost. Prej ko dojameš, da brez nje ni sladkosti, hitreje se lahko osvo-bodiš zmotnega občutka vsemogočnosti.

Poleg vsega barvitega vas povezuje tudi mesto. Spoznali ste se na obrobju Barja, le lučaj iz Ljubljane, in se po končani srednji šoli ustalili v prestolnici. Vam ta ponuja zadostne možnosti za razvoj vašega umetniškega potenciala?

Zbližali smo se na gimnaziji v Želimljah, bend pa smo dokončno izoblikovali v Ljubljani. Naš prvi resni koncert, ki ni bil samo za prijatelje, je bil v Prulčku na Prijateljevi ulici 2. Dovolj je priložnosti, če si jih znaš vzeti. Scena je sicer manjša in strop je nižji kot drugod, a je zato lažje priti zraven, tudi če nisi dovolj dober. Govorimo iz izkušenj, saj tehnično še nismo bili na zelenem nivoju, pa so nas ljudje na račun naše energije in edinstvenosti hitro opazili.

In to v času, ko se je izluščilo veliko novih glasbenih zasedb.

Z vsemi se odlično razumemo. Vsi smo nastali na plodni zemlji zadnjih 20 let in hvaležni smo za to genezo. Poleg glasbe je naš skupni imenovalc še slovenski jezik, ki ponuja globok, celosten izraz. Ljubljana je naše pristanišče. Tukaj se najpogosteje srečujemo, družimo in snujemo naslednje projekte. Kino Šiška je eno od ključnih stičišč, kjer se rojevajo novi valovi, ki bodo pogasili plamene gorečega planeta.

Ob pravem času na pravem mestu ni več dovolj. Vi ste se pojavili še z zelo pomembno zgodbo.

To je pa tudi res. Ljubljana si želi edinstvenih zgodb. Če si tukaj odraščal in hodil na Metelkovo, si morda bolj monolit glede na druge artiste. Mi štirje smo prišli iz nekega internata sredi škofeljskega gozda in s sabo prinesli specifično energijo, ki jo zdaj kalimo v tem okolju. Tako kot MRFY, ki so iz Novega mesta, LPS iz Celja, Jet Black Diamonds iz Ajdovščine in številni drugi. Šele pred kratkim smo imeli malce bolj resne debate, kako intuitivno smo vse skupaj gradili, da bi lahko zdaj samo-reflektirali to, kar sporočamo že od samega začetka.

Kako je prišlo do ideje, da poleti priredite srečanje z oboževalci v parku Tivoli? Očitno vam bližina ljubiteljev vaše glasbe veliko pomeni.

Absolutno. To je ta skupnost, o kateri govorimo v naših komadih. Bilo bi neiskreno, če tega ne bi prakticirali, zato smo letos sklenili, da priredimo koko piknik z našimi

»LJUBLJANA JE NAŠE PRISTANIŠČE.«

najbližjimi feni in ljubljenimi. Dobili smo se pod razvejenim drevesom in se potem kot pisan kult čiste ljubezni sprehodili še skozi mesto. Tako se ti konkretizira, za koga in za kaj delaš muziko. Umetnost brez uporabnikov je sama sebi namen. Enako je pri glasbi, ki nima pravega smisla, če je brez poslušalstva. Ko vidiš, da tvoje pesmi spreminjajo ljudi na bolje, se zaveš, da ne delaš le nekaj lepega, ampak predvsem večjega od nas samih.

Je kokos vaš najljubši sadež?

Nismo ga še poskusili. *(nasmeh)*

Kateri so poleg tretjega albuma vaši najljubši naravni pojavi?

Vulkani, gejzirji, tektonski premiki, meteoriti, galaksije ... tekoče vode, ki so pitne. Za koga od nas pa tudi vrnitev domov po napornem dnevu, ko je zunaj ogromno snega, ti pa se zlekneš v udoben fotelj, se pokriješ ter okrepeš z domačim čajem in sveže pečenimi piškoti. Ta toplota je neprecenljiva in želeli bi si, da bi jo čim več ljudi začutilo v tem pregovorno idiličnem obdobju.

Zdi se, da ste zelo razmišljujoči mladci, ki se ne zadovoljijo z ležernim ždenjem na površju.

Še preveč za naše dobro. Med nami vlada uravnoteženost med pretirano racionalnostjo in teatralnostjo. Izidor je naša razumska hrbtnica, Boris pa hrbtnjača, kot neumorni vrelec idej.

Kako poskrbite, da veseli december kljub družbeni razklanosti ohrani idejo o radostni, svetli, topli prihodnosti?

Trudimo se izžarevati iskreno, ljubečo toplino. Zadnji mesec v letu je še lažje bneti skupaj z nešteto raznobarnimi lučkami. Ni odveč zavedanje, da nimajo vsi tako močnega sijaja, zato je pomembno preusmeriti žaromete na tiste, ki so pozabljeni, osamljeni, odrinjeni. Zima je odlična priložnost, da se še bolj natančno upoštevajo naša navodila publik, naj se objamejo, kot to redno počnemo. Radikaliziramo ljubezen.

Z njo nas boste preplavili aprila prihodnje leto, ko za pravljičnih sedem let soustvarjanja pripravljate prav posebno poslastico.

Velika pravljica se bo zgodila 7. aprila v Kinu Šiška. Ker gre za tako magično številko rojstnega dneva, bo vse v duhu bajke. Torej sedem gostov, sedem članov zasedbe, sedemurni koncert, dali bomo 700 odstotkov od sebe in proslavljali še sedem dni po prazničnem dogodku.

Še pred koncertom v Kinu Šiška bodo Kokosy 30. decembra skupaj z Moving as a Giant, Leele in Masayah nastopili na prazničnem koncertu na Trgu revolucije. Zabava se bo začela ob 19. uri. Vstopnina je nagajiv nasmeh in prijazno srce.

OMG, cringe model, kako ti to govoriš

Jezik se spreminja. Medtem ko se nam zdi samoumevno, da ne govorimo več kot v času Brižinskih spomenikov, nas jezikovni izumi mlajših generacij vedno znova presenečajo. Od kod se je vzela vsa ta angleščina?

Nedavno sem pomagal pri organizaciji literarnega natečaja za revijo PIL in prejeli smo več prošenj najstnikov, ali lahko sodelujejo s pesmimi, napisanimi v angleščini – argumentirano, da se jim je tako lažje izražati. Kako je to mogoče? Se dogaja med mladimi kaj, česar nismo opazili? Za pomoč pri oceni situacije sem prosil 18-letno gimnazijko Tejo Jezeršek, nagrajenko natečajev Pisanje in rapanje za mir Slovenskega centra PEN ter Slovenščina ima dolg jezik Slavističnega društva Slovenije.

»Uporabljamo lowkey, literally, yapping, majkemi, sybau, rizz, cringe, aura ...« mi je začela naštevati Teja, medtem ko so se mi ob nekaterih besedah obrvi mrščile bolj kot ob drugih. Majkemi

že razumem, ampak ... vse drugo?! Z nasmeškom mi je razložila, da »če yapaš, blebetaš oziroma preveč govoriš. Sybau je večinoma uporabljan v sporočilih in pomeni shut your bitch ass up, torej odziv na situacije, ko ti nekdo teži. Rizz je sposobnost šarmiranja, zapeljevanja ... Cringe pa je občutek nerodnosti, sramu, neprijetnosti, ampak za nekaj, kar se ne dogaja tebi, gre za občutek s stališča opazovalca.«

Presenečen nad svojo zastarelostjo sem poklical glavno urednico za slovenščino pri Založbi Rokus Klett Andrejo Ponikvar Jakša, ki me je hitro začela miriti: »V preteklosti je bil bolj izrazit vpliv srbohrvaščine in nemščine, zaradi sprememb v svetu pa je zdaj čedalje močnejši vpliv angleščine, tako da trenutno dogajanje ni nikakršen unikum. V naših učbenikih predvsem opozarjamo na pomen preklapljanja med jezikovnimi zvrstmi. Knjižni jezik je skupen vsem in se ga moramo naučiti – mladi morajo razumeti, da poleg narečja, ki ga govorijo doma, in slenga, ki ga govorijo z vrstniki, obstajajo situacije, v katerih je raba knjižnega jezika nujna, na primer, ko v šoli pišeš esej, na razgovoru za službo, ko daješ izjavo za medije. Knjižni jezik je tudi izraz jezikovne kultiviranosti.«

Glede otrok, ki si želijo pisati pesmi v angleščini, pa je

povedala: »Če bi bilo otrokom nasploh lažje govoriti angleško, bi se vpisali v angleško šolo. A vseeno ni tako – angleščina je omejena na nekatere situacije. Pisanje pesmi v tujih jezikih se pojavlja tudi zaradi poslušanja tuje glasbe in ni vedno omejeno na angleščino – tisti, ki poslušajo južnoslovansko glasbo, jemljejo navdih od tam. Večina izražanja ostaja in bo ostala v slovenščini.«

S tem se strinja tudi Teja, ki kljub slengu ostaja zvesta izražanju v slovenščini: »Poznam kar nekaj ljudi, ki ustvarjajo v angleščini. Tudi jaz sem imela na začetku težave s pisanjem v slovenščini, ker nam je angleščina tako blizu. Večina besedne umetnosti, s katero smo v stiku, je angleška (filmi, glasba). Včasih je zato neko idejo težko izraziti v maternem jeziku, ampak to ni dovolj dober razlog, da obupamo. Slovenščina je lep in zgovoren jezik, ima bogato besedišče in značilnosti, ki jih drugi jeziki nimajo. V slovenščini se da povedati res veliko in sama sem vedno ponosna, kadar mi uspe napisati nekaj lepega in se zavem, da mi je to omogočila prav slovenščina.«

**»SLOVENŠČINA JE LEP
IN ZGOVOREN JEZIK.«
TEJA JEZERŠEK,
GIMNAZIJK**

SLOVARČEK MLADINŠČINE

Pripravili sta ga Klara in Roza, četrtošolki z Gimnazije Poljane, ki sodelujeta tudi v ekipi podkasta Poljanski kavč.

aura – nekaj, kar se navezuje na tvoj socialni status v prijateljski skupini ali družbi nasploh; vrednoti se po točkah: »Jo, ej, to je plus 10.000 aura points (točk).«

bedika/baddie [bedi] – rečemo osebi (večinoma ženski), ki je naredila nekaj dobrega oziroma ikoničnega. Lahko se uporabi tudi kot objektivni izraz: »Dans si ful bedika.« (Danes izgledaš zelo dobro.)

brt – frend, kolega (krajšava od brat). S tem nagovorimo prijatelja: »Kje si, brt.«

clock it [klok it] – poleg izgovarjanja fraze se po navadi pokaže tudi gesta z roko: tapkanje kazalca in palca, vsi drugi prsti so iztegnjeni, pomenila naj bi manjšo verzijo ploskanja, uporabi se, ko nekdo naredi nekaj zelo dobro: plesalci v plesni šoli trenirajo, nekdo odpleše svoj solo zelo dobro, preostali rečejo: »Clock it!«

crash out [kreš aut] – obnašati se brezglavo, brezobzirn; pustiti, da te preplavijo močna čustva: »Ej, js bom dejansko crash outala zard tega spisa.«

for real [for ril], okrajšano: fr – uporabiš, če se z nečim strinjaš: »Ona je ful tečna.« »For real.«

fora – finta: »To je dobra fora!«

ghoustanje [goustanje] – če osebi več časa ne odgovarjaš oziroma jo ignoriraš prek sporočil: »Joj, ne vem, če bo kej iz tega, od srede me že ghoustona.«

judganje [džadžanje] – če osebo obsojaš oziroma grdo govoriš za njenim hrbtom: »Joj, ful mam feeling, da me cela šola judga.«

kontati – nekaj razumeti: »A ti kontaš matematiko?« »Ne kontam, kaj si mi rekla.«

lock in [lok in] – fraza, ki se uporablja, ko se moraš osredotočiti na nekaj (največkrat na učenje): »Joj, ko pridem domov, moram tok lock inat za matematiko!«

lowkey [louki] – uporabljamo, ko se odločimo za nekaj, za kar se po navadi ne bi: »Dans lowkey ne grem v šolo.« »A bi šli dons lowkey na kavo?«

majkemi, okrajšano: mkm – se uporablja, ko na nekaj prisežeš oziroma ko trdiš, da si nekaj zares naredil: »Majkemi, da ne bom nikomur povedala.« »Foksa je crazy, majkemi.«

mid – nekaj srednjega: »Kako se ti zdi ta razstava?« »Mah, mid.«

ni mi dobr – fraza, ki se izgovori, ko ti nekaj sploh ne gre, ti ne bo šlo ali imaš slab občutek: tik pred testom za matematiko: »A znaš?« »Ne, ni mi dobr.«

pojedla/pojedel – sinonim za uspeti – ko nekdo naredi nekaj zares dobro oziroma učinkovito oziroma mu nekaj uspe: »Pojedla si ta test!«

pookie [puki] – ljubkovalnica za prijatelja: »Rada te imam, pookie!«

pustil/a nč drobtin – fraza, ki se izgovori, ko nekdo naredi nekaj zelo dobro oziroma mu nekaj uspe – razvila se je iz fraze »ate«, v slovenščini »pojedla/pojedel« – pojedel si vse, nisi pustil nič drobtin: nekdo zelo dobro opravi govorni nastop, drugi reče: »Pustil nič drobtin!«

rizz – karizma: ima dobro karizmo, na njo je naredil dober vtis: »Njo je čist rizzu.«

u lajfu – nikoli, nikoli v tem življenju: »U lajfu, da grem jutri v šolo.«

6, 7 [siks, seven] – fraza, ki se izgovarja ob nedoločenem času ali priložnosti. Smisla zares nima, smešna naj bi bila sama po sebi: samo izgovoriš 6, 7 (v angleški izgovorjavi). Nadgradnja fraze ima tudi svojo krettno z rokama (dlani, obrnjeni navzgor, izmenično zanihata gor in dol).

Smučanje je zimzeleni šport

Medtem ko v mestu zimo še nestrpno pričakujemo, jo otroci iz Smučarskega kluba Olimpija že pridno preizkušajo, ko na zgodnjih treningih na snegu daleč stran od mestnega ritma zagnano vadijo prve zavoje. Tako je že več kot 70 let. Smučarski klub Olimpija, ki je eden najstarejših pri nas, je v dolgih letih delovanja v svet poslal kar precej zvencečih imen slovenskega športa: Anjo Zavadlav, Metko Jerman, Ano Kobal Philp, Tomaža Čižmana, Tomaža Cerkovnika, Urško Hrovat, Marka Vukičevića, Klemena Berganta, Vanjo Brodnik, Žana Grošlja ... To so samo nekatera imena, ki so mnoge smučanja željne mlade navdahnili, da so se belih strmin lotili z vso resnostjo in zagnanostjo.

SK Olimpija pa ni pomemben samo zaradi dolgega obstoja ali zvencečih imen. V klubu poudarjajo, da sta njihova moč in edinstvenost predvsem v načinu razmišljanja. »Samo dober športnik je lahko dober smučar in samo dober smučar je lahko dober tekmovalac,« razlaga predsednik SK Olimpija Igor Kovač, zato je tudi njihov pristop k treningom celosten: zajema telo, motoriko, koordinacijo, vzdržljivost, pa tudi osebnostno rast otrok, odgovornost ter zdrav odnos do športa in okolja. To se prej ali slej odrazi tudi v vsakdanjem življenju, saj treningi niso le fizična priprava, temveč prostor, kjer se otroci učijo obvladovati stres, graditi samozavest in razvijati stabilno samopodobo. Skozi šport spoznavajo, kako se soočati z zmagami in porazi ter kako obvladati pritisk in živčnost pred tekmovanjem. Vse to gradi temelje za samozavestno obvladovanje nepredvidljivih situacij, ki jih prinaša življenje.

Treningi niso samo drvenje po belih strminah, še zdaleč ne. Velik del treninga se namreč zgodi tam, kjer snega sploh ni: na rolerjih, plezalnih stenah, trampolinah in v telovadnicah. Zavoji na snegu, ki otrokom prinašajo največ veselja, so le zadnji člen v dolgi verigi priprav. Dnevi na snegu so zelo pestri: jutro se začnejo z ogrevalnimi vožnjami, sledijo tehnične naloge, menjava ritmov, smučanje na različnih terenih in vožnje med vrati. Tako se otroci naučijo, da je smučanje veliko več kot hitrost; je občutek za ravnotežje, za sneg in linije ter povezava telesa in mladega duha.

Kaj pa zdaj, ko so zime čedalje bolj zelene? Kako to vpliva na treninge? V SK Olimpija pojasnjujejo, da so zaradi sprememb v zadnjih desetletjih razpoložljivi dnevi na snegu vse bolj nepredvidljivi. »Največji izziv je jesen, ko nižje ležeča smučišča še niso odprta. Hkrati pa je to čas, ko lahko intenzivno delamo na tehniki smučanja,« odgovarja Igor. Zaradi klimatskih sprememb so postali izjemno iznajdljivi: povezujejo se z drugimi ekipami, iščejo optimalne razmere ter prilagajajo program in urnike tako, da otroci tudi v nestanovitnih zimah dobijo čim več kakovostnih treningov.

A navkljub temu se bistvo kluba ne spreminja. SK Olimpija ostaja prostor, kjer se tradicija srečuje z mladostno energijo, izkušnje s svežimi začetki in športna resnost z otroško radovednostjo. Vse to ustvarja nove generacije smučarjev, ki na progi najdejo več kot hitrost – najdejo svojo pot in zgodbo.

SK Olimpija, ki ima sedež na Taboru 14, v svoje vrste sprejema otroke in mladostnike, ki jih veseli alpsko smučanje. Pristopno izjavo in informacije o treningih najdete na spletni strani ski-olimpija.si.

Na tenis tudi pozimi

Nad teniški igrišči v Parku Vič bo kmalu zrasel velik balon, dovoljšen za pokritje treh igrišč. To bodo prva pokrita teniška igrišča, za katera bodo skrbeli v Javnem zavodu Šport Ljubljana in s katerimi bodo razveselili številne igralce tenisa v Ljubljani. Ta oblika rekreacije je med meščankami in meščani zelo priljubljena, večini med njimi pa so najljubše prav peščene površine v Tenis centru Svoboda. Zato so si redni obiskovalci dolgo želeli, da bi na njih lahko igrali vse leto, tudi takrat, ko vremenske razmere ne omogočajo igranja na prostem. V Športu Ljubljana so prisluhnili njihovim željam in bodo nad tremi igrišči pred Gimnastičnim centrom Ljubljana namestili balon, ki omogoča igranje tudi ob slabšem vremenu in nižjih temperaturah. Poleg dodatnih možnosti za rekreacijo bodo tam zagotovili tudi dodaten prostor za treninge mladih tenisačic in tenisačev. Tako bodo vsi lažje pričakali pomlad, ko se bo znova začela sezona igranja na prostem.

Na pokritih peščenih teniških igriščih na Koprski ulici 29 boste predvidoma lahko igrali vsak dan med 7. in 22. uro. Za termine do 16. ure boste odšteli 18 evrov, za kasnejše pa 22. Vse podrobnosti o urniku in načinih rezervacije najdete na spletni strani sport-ljubljana.si.

Kje začasno trenirajo državni prvaki

V Dvorani Stožice se šport ne dogaja samo v dvorani, ampak tudi visoko nad njo. Hodniki rdečega nivoja so to zimo središče atletike, saj so tam svoj prostor za treninge našli najboljši ljubljanski atleti in atletinje.

Na območju dolgoletnega doma ljubljanskih atletov v Šiški so sredi poletja zabrnili stroji in dolgo pričakovana prenova se je začela. Legendarni Žak se je poslovil, na njegovem mestu pa že raste nov, sodoben Atletski center Ljubljana. Do dneva, ko bo odprl svoja vrata, bo minilo še kar nekaj časa in za vmesno obdobje je bilo treba poiskati rešitve za približno 800 športnikov, ki v ljubljanskih klubih trenirajo atletiko.

To še zdaleč ni bila lahka naloga. Športni park Kodeljevo in druge športne površine namreč nimajo dovoljšnjih kapacitet, da bi sprejeli še dodatne treningov željne atlete, zato so v Javnem zavodu Šport Ljubljana skupaj z MOL in ljubljanskimi atletskimi klubi iskali rešitve, kako vsem športnikom tudi med prenovo zagotoviti kakovostne razmere za delo. Treninge

mlajših selekcij so preselili v šolske telovadnice, nove površine za treniranje metov so uredili ob Dvorani Žalog, tekačem in skakalcem pa so namenili zgornji hodnik v Dvorani Stožice. Drzna ideja, ki se je izkazala za odlično. Rdeči nivo Stožic je tako zdaj odet v atletske barve in vsak dan poln športnega utripa. Naši najboljši atleti in atletinje so z veseljem sprejeli nadomestno lokacijo ter polni dobre volje in motivacije pilijo svojo formo. Čeprav mladi iz atletskih klubov Žak, Olimpija, Kronos in Ljubljana trenirajo hkrati, rivalstva med njimi sploh ni čutiti. Vsi skupaj delujejo kot ena velika ekipa.

Trenerji Gregor Japelj, Albert Šoba, ki je, mimogrede, za svoje delo letos prejel Rožančevo nagrado, o kateri pišemo na naslednjih straneh, in Matija Šestak so vsi pohvalili možnosti, ki jih imajo v Stožicah, še posebej pa so omenili dobro sodelovanje s Športom Ljubljana.

Treningi potekajo vsak dan, tudi v času, ko so v dvorani tekme. Samo takrat, ko Stožice gostijo večji dogodek, za katerega odprejo tudi tribune v rdečem delu, se morajo začasno umakniti. Pa ne za dolgo, saj sodelavci Športa Ljubljana takoj po končani prireditvi celoten rdeči nivo spremenijo nazaj

v »atletika mode« in naslednji dan ob 8. uri zjutraj je spet vse nared za treninge.

»Atletika mode« je videti takole: na delu tal je urejena atletska steza z dvema programoma, dolga približno sto metrov. Posebna gumirana podlaga je tukaj vlita neposredno v tla in je enake kakovosti kot na atletskih stadionih. Ta del je namenjen teku v »sprintercah«, po preostali površini hodnika pa je zarisana steza, namenjena teku v športnih copatih. Atleti imajo tako na voljo okoli 340 metrov dolgo stezo za tek, kar omogoča tudi treninge teka na srednje proge. Urejena je tudi steza za skoke v daljino s posebno doskočno blazino. Ta del atletske podlage je vlit na gumijaste tepihe, ki jih je mogoče po potrebi umakniti.

Treningi v Stožicah so všeč tudi odlični mladi atletinji Maši Medjimurec, ki je bila med drugim del zmagovalne štafete 4 x 400 metrov na letošnjem mladinskem balkanskem prvenstvu v Sofiji: »Prostora je dovolj, zrak je dober in tudi svetloba je v redu. Steza za trening je ravno prav dolga. Super je, da smo notri, ker je zunaj res premrzlo, da bi trenirali.« Atleti in njihovi trenerji načrtujejo, da bodo to in prihodnjo zimo preživeli v Stožicah, že zdaj pa se veselijo vrnitve v novi sodobni atletski center, ki raste v Šiški.

»SLAVA V ŠPORTU JE KRATKEGA ROKA.«
ALBERT ŠOBA – BERČ

»ZNANJE NI VREDNO NIČ, ČE GA NE ZNAŠ PREDATI NAPREJ.«
MIHA KONCILIJA

»NAJLEPŠI TRENUTKI V ŠPORTU SO TISTI, KI JIH USTVARI EKIPA.«
ŽIGA MANDL

V SVETU TINE ŠUTEJ LETVICA NI OVIRA, TEMVEČ POVABILO K RASTI, POGUMU IN SRČNOSTI.

Štirje izjemni ljubljanski športniki

Ljubljanski šport temelji na ljudeh, ki s predanostjo gradijo okolje, v katerem uspeh ni naključje. Rožančeva nagrada zato v ospredje postavlja posameznike, ki poleg doseganja odličnih športnih rezultatov pomembno oblikujejo širšo podobo mesta. Letošnji nagrajenci prihajajo iz različnih športnih okolij, vendar jih povezuje ista miselnost: ostati zvesti svoji poti, tudi ko ta zahteva potrpežljivost in vztrajnost.

To vsekakor potrjuje pot Tine Šutej, ene najuspešnejših slovenskih atletinj, ki že skoraj dve desetletji sodi v svetovno elito skoka s palico. Letošnje leto je potrdilo njen izjemni položaj v svetovni atletiki. Poleg štirih medalj na največjih tekmovanjih pa je navdihnila tudi z vlogo ambasadorke športa, saj redno sodeluje na dogodkih za otroke s posebnimi

potrebami in podpira specialno olimpijado. Po poškodbi, ki bi marsikoga ustavila, je našla nov zagon in se znova povzpela na zmagovalne stopnice. Iz njene zgodbe tako izhaja misel, da se letvica ne dvigne sama – dvigne jo človek, ki verjame vase tudi takrat, ko napredka še ni videti.

Podobno nit najdemo v življenju Alberta Šobe – Berča, trenerja in nekdanjega sprinterja, ki je več kot štiri desetletja pomagal postavljati temelje ljubljanske atletike. Njegov delovni opus je izjemno širok, saj je vzgojil številne vrhunske atlete, med njimi Matica Osovnikarja, ki je z evropsko medaljo in finalom na svetovnem prvenstvu dosegel preboj za slovenski sprint. Čeprav je danes v pokoju, svojo predanost atletiki še vedno izkazuje ob stezi, kjer mlajšim posreduje znanje, ki ga je nabiral vse življenje.

Nagrada Marjana Rožanca, najvišje športno priznanje MOL, tudi letos v ospredje postavlja štiri izjemne posameznike in njihove zgodbe, v katerih se vztrajnost, vizija in značaj združujejo v skupni utrip ljubljanskega športa.

Poudarja, da je največ vredno prav to, da lahko mladim pokaže pot, po kateri so nekoč stopali njihovi vzorniki. V Ljubljani je našel okolje, ki mu je omogočilo rast. »Verjetno nikjer drugje ne bi dosegel takih rezultatov kot tukaj,« pravi. Njegova zgodba razkriva trenerja, ki razume, da se uspeh gradi s potrpežljivostjo, vztrajnostjo in spoštovanjem do športne poti vsakega posameznika.

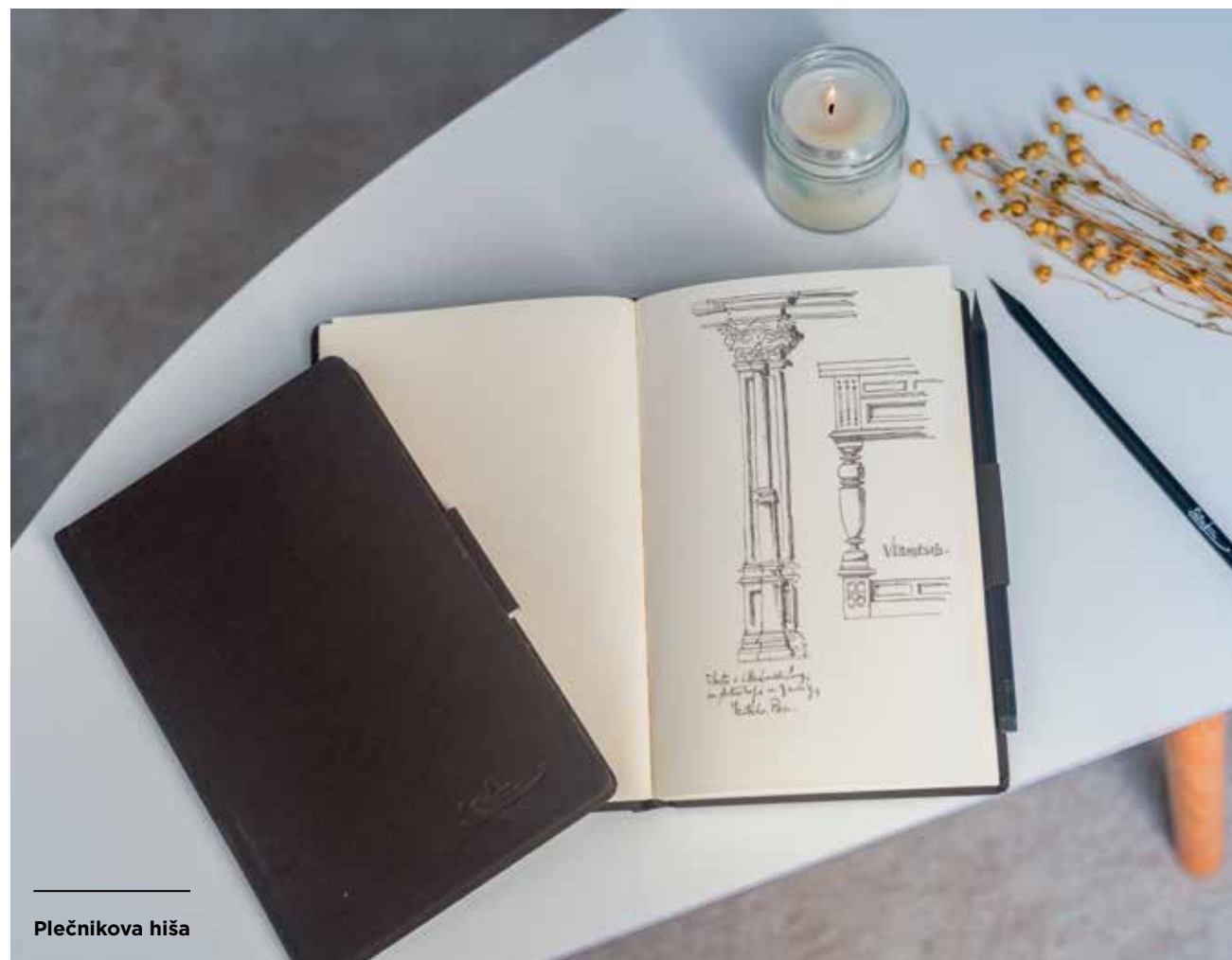
Z drugega konca športnega sveta prihaja Žiga Mandl, nekdanji vrhunski smučarski skakalec in danes direktor Skakalnega kluba Ilirija, ki je ta klub popeljal v družbo najuspešnejših na svetu. Pod njegovim vodstvom je Skakalni klub Ilirija postal dom reprezentantov in mladih talentov, ki danes pišejo zgodovino slovenskih skokov. Njegov pogled na šport je prežet s spoštovanjem do ljudi in do poti, ki ni

nikoli premočrna. Mandl poudarja pomen ekipe, saj je za stabilnost in rast kluba najpomembnejše prav trdno jedro sodelavcev. »Največ mi pomeni, ko vidim, da tekmovalci napredujejo iz tedna v teden. To je projekt, ki raste skupaj z nami,« pravi. Klub razume kot skupnost, kjer so veliki dosežki rezultat številnih vsakdanjih nalog in zaupanja, ki se gradi dolga leta.

Povezovalno nit odkrivamo tudi v zgodbi Mihe Koncilije, dolgoletnega člana Kolesarskega društva Rog, trenerja in mentorja mladim kolesarjem. Njegova kariera je stkana iz nešteti ur dela na cesti, iz klubskih projektov in generacij, ki so skozi njegovo mentorstvo našle športni dom. Ob tem ostaja neločljivo povezan z razvojem slovenskega kolesarstva, zlasti skozi mladinski pogon, kjer je pomagal

prepoznati številne talente. Prelomni trenutek je še vedno tisti, ko je njegov nekdanji varovanec Tadej Pogačar osvojil Tour de France. »Nekaj neverjetnega!« pravi Miha. Pri delu ga tako poganja predvsem motivacija mladih, ki v klub prinaša svežo energijo. »Vsak dan me opomni, zakaj ima šport smisel,« pravi. Ljubljano vidi kot temelj svoje poti, okolje, ki je oblikovalo tako njega kot številne talente.

Zgodbe štirih nagrajencev razkrivajo šport kot prostor, kjer se prepletajo osebna vztrajnost, strokovno delo, predanost skupnosti in zavest, da uspeh ni trenutek, temveč proces. Vsak od njih je v Ljubljani našel okolje, v katerem se šport razvija celostno – z ljudmi, ki razumejo, da se pravi dosežki rodijo tam, kjer je delo dolgoročno, potrpežljivo in povezano.

Plečnikova hiša

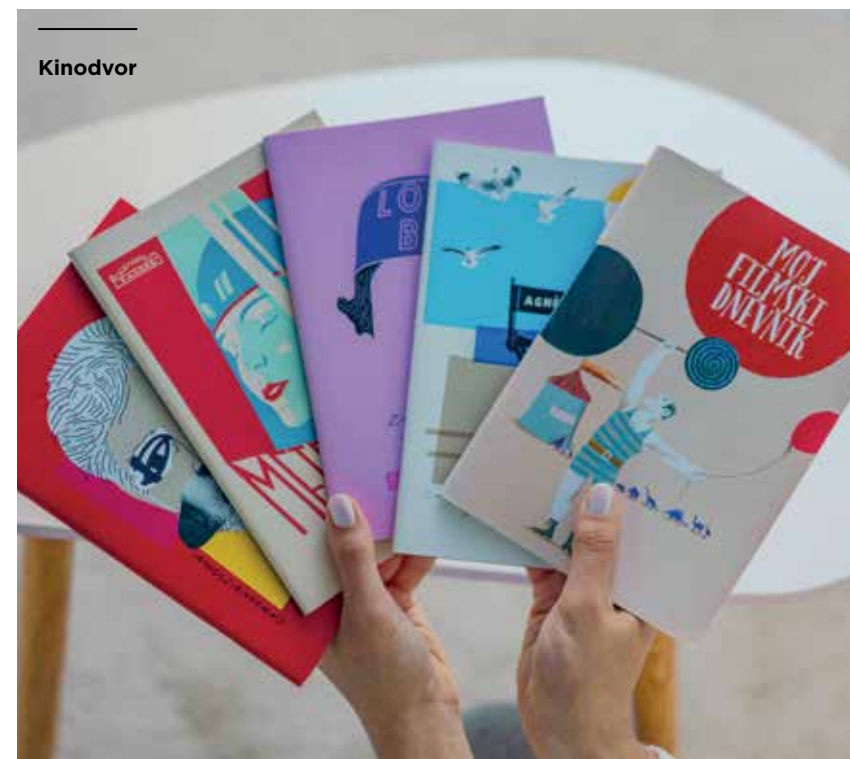
MGLC

Mestno gledališče ljubljansko

ZOO Ljubljana

Kinodvor

Mestni muzej Ljubljana

Vila Zlatica
in TIC Ljubljana

Center Rog

Zbrane misli

Kadar vzamemo v roke svinčnik in si nekaj zanimivega ali pomembnega zapišemo, to ne ostane le na papirju, ampak tudi v našem spominu. Med pisanjem moramo z mislimi usmerjati roko, naši možgani pri tem aktivno sodelujejo. Ker pisanje traja dlje kot tipkanje, tudi misel ali informacija ostane dlje v naši glavi.

Veliko pisateljev, znanstvenikov, učencakov, raziskovalcev, študentov, poslovnežev in povsem običajnih smrtnikov si svoje ideje, misli in vse, kar jim zanimivega ali uporabnega pride na pot, zapisuje v zvezke ali blokce. V angleščini jim pravijo »commonplace books«, kar izvira iz latinskega izraza »locus communis«, oboje pa bi lahko na grobo prevedli kot »navadni zapiski«. Ti se razlikujejo od dnevnikov ali popotnih zapiskov, ker niso urejeni

kronološko. Pravzaprav velikokrat sploh niso urejeni. Samolepilni označevalci vseh barv so že zdavnaj obupali nad sistemom, izmed listov letijo stare položnice in vozovnice za vlak, v njih se recepti za kolače in juhe stiskajo k pesmim, matematične formule pa k citatom iz vesternov. Strani so polepljene s fotografijami in zemljevidi. Nekje proti koncu je seznam knjig, po katere je treba v knjižnico, a bi potrebovali tri življenja, da bi jih vse prebrali.

Takšne zapiske sta si delala antični filozof Seneka ter rimski cesar in stoični filozof Mark Avrelij. Zveščiči, ki so jih za seboj pustili Bocaccio, Dante in Petrarka, so izjemno dragocen vir informacij o vsakdanjem življenju v renesančnih Firencah. Gotovo poznate tudi zrcalne zapiske genialnega Leonarda da Vinci, v katerih je beležil svoja opažanja o človeškem in živalskih telesih, letenju, naravnih ciklih in bojevanju. Pisali so jih botanik Carl Linnaeus, fizik Isaac Newton in pisatelj Mark Twain. Zapisovanje se je razmahnilo v Angliji v času industrijske revolucije, ko so se ljudje prvič zavedeli poplave informacij in iz nje poskušali izluščiti tiste, ki so jim bile osebno najpomembnejše. Zelo znani so navadni zapiski pisateljice Virginie Woolf, ki je vanje lepila odlomke literarnih del in pisala z vijoličastim črnilom.

Vse to pišemo, da bi tudi vas spodbudili k pisanju. Ni si treba dati naloge, da morate vsak dan sestri k zveščiču in popisati tri strani. To naj ne bo obveznost, ampak oddih od življenja, ki tako hitro drvi mimo nas. Pozorno opazujte svet in ljudi okoli sebe. Naredite si seznam vsega lepega, kar nas obdaja. Misli, ki jih boste zabeležili, bodo ostale z vami. Morda pa jih čez nekaj stoletij ponovno odkrijejo, preberejo in ugotovijo, kako zanimivi ljudje so nekoč živeli v Ljubljani.

Na fotografijah predstavljamo nekaj bločev in zvezkov, ki jih lahko kupite v javnih zavodih MOL. Naj vam bodo navdih za pisanje.

Obdarovanje po pravilih

Z nami si oglejte arhiv protokolarnih daril, ki so jih v zadnjih 20 letih na svojih uradnih obiskih ali od obiskovalcev, ki so prišli po uradnih opravkih v Ljubljano, prejeli predstavniki MOL. Izbrali smo nekaj primerkov z zanimivimi zgodbami.

Vemo, da se na obiske spodobi priti z darilcem za gostiteljico ali gostitelja. Enako velja za uradne obiske, čeprav tam obstajajo še posebna pravila. Uradne osebe namreč ne smejo sprejemati daril, ki bi lahko vplivala na njihovo odločanje ali ravnanje. Izjema so protokolarna darila, ki jih lahko sprejmejo na službenih dogodkih in ki nemudoma postanejo last njihovega delodajalca (v tem primeru MOL), ter manjša priložnostna darila, ki ne presežejo vrednosti 100 evrov, obdarovanec pa tako darilo lahko obdrži. Prejemnik mora v obeh primerih darilo zabeležiti na posebnem obrazcu, protokolarno darilo pa izročiti osebi, ki vodi seznam daril.

Na MOL je to Bernarda Menart iz Odseka za mednarodne odnose in protokol. V tej službi je od leta 1990, ko je bila županja Nuša Kerševan, za popis daril pa skrbi približno 20 let, odkar je to začel narekovati pravilnik o omejitvah in dolžnostih uradnih oseb. To še zdaleč ni njeno edino delo. Daleč prek naših meja slovi kot izvrstna gostiteljica, ki vedno poskrbi, da se visoki gostje v našem mestu počutijo odlično, kot članica različnih delegacij pa tudi sama večkrat potuje po svetu. Medtem

ko brskava po sobi, v kateri so skrbno shranjeni spominki z vseh koncev in krajev sveta, se spominja dogodkov in ljudi, ki so povezani z vsakim od njih.

Odkar vodi evidenco, se je v zbirki nabralo približno 3300 daril. Soba je polna škatel, v katerih je veliko diplom, priznanj, knjig, slik in spominskih krožnikov. Dragocenejša in manjša darila so zložena v omarah. Na policah opazujem lutko v kazahstanski naro-

V ZBIRKI MOL JE PRIBLIŽNO 3300 PROTOKOLARNIH IN PRILOŽNOSTNIH DARIL.

dni noši, okrasno bodalo, kristalne kozarce, majhne umetelne kipe in spominske kovanice. »Nekaj časa so bile zelo moderno darilo kravate,« omeni gospa Menart in pokaže mavrično zbirko. Na vidnejšem mestu je razstavljen ključ mesta Cleveland, ki ga je MOL dobila v dar od Georgea Voinovicha, nekdanjega župana slovensko-srbskega rodu.

Vzhodnoevropski in bližnjevzhodni narodi so že po tradiciji zelo

širokogrudni. Njihova darila so običajno bogato ornamentirani dekorativni izdelki mojstrov različnih obrti. Obiskovalci z zahoda so bolj zadržani, darila pa simbolična in uporabna. V roke vzameva umetelno arabsko posodico, ki spominja na Aladinovo svetilko. Pri nesel jo je eden od obiskovalcev z Bližnjega vzhoda. Na njenem dnu je nič kaj diskreten žig z napisom Made in China. »Hrane ne shranjujemo, da se ne bi pokvarila. Zadnje darilo iz naše evidence pa je spominski kovanec, ki ga je župan dobil na obisku v Banki Slovenije.«

Kaj pa podarijo župan in drugi predstavniki MOL? V shrambi naših protokolarnih daril je veliko različnih izdelkov oblikovalca Oskarja Kogoja in krožnikov z motivi arhitekta Jožeta Plečnika. Plečnikov je tudi kipec zmaja, ki si grize rep, darilo za najvišje predstavnike držav in župane glavnih mest. »Visokim gostom zadnje čase večkrat podarimo kipec Ekvorne, pomanjšano različico kipa boginje Ljubljane in Barja, delo Franciška Smerduja,« mi zaupa gostiteljica. Teh lepih predmetov se bodo obdarovanci gotovo razveselili in jih ponosno razstavili na vidnem mestu v svoji pisarni, mar ne?

Čudovito stekleno in pozlačeno maketo mošeje šejka Zayeda je županu Zoranu Jankoviču leta 2014 na obisku v Združenih arabskih emiratih podaril njegova visokost šejk Hamad bin Mohammed al Sharqi, vladar emirata Fudžajra. V obrazcu za evidentiranje darila je treba navesti tudi njegovo vrednost. To je včasih zelo težko, saj se po njej ne spodobi spraševati tistega, ki je darilo izročil.

Eno najbolj simpatičnih priložnostnih daril je maketa gasilskega vodnega topa Rosenbauer, ki jo je županu ob predaji novih vozil leta 2008 podarila Gasilska brigada Ljubljana. Večina predmetov v zbirki MOL je bila izročena županu, nekaj daril pa so prejeli tudi podžupani in drugi sodelavci MOL.

Švicarski Bern je tako kot Ljubljana državna prestolnica, mesti pa sta primerljivi tudi po velikosti. Torej ni nenavadno, da sta se zelo dobro razumela tudi njuna župana. Vrč za vodo s spominsko gravuro je darilo zdaj že pokojnega Alexandra Tschäppäta, ki ga je Zoranu Jankoviču predstavil Franz Julen, nekdanji direktor podjetja Intersport.

Nasmejani keramični kipec znamenitega opernega skladatelja Gioachina Rossinija je podžupanu Dejanu Crneku na obisku v Ljubljani podaril podžupan italijanskega Pesara, našega pobratenega mesta. Rossini, ki se je tam rodil leta 1792, je med drugim napisal opero Seviljski brivec, slovel pa je tudi po svoji dobrodušnosti, humorju in uživanju v najslajših radostih življenja.

Norveški kralj Harald V. in kraljica Sonja sta leta 2011 obiskala Slovenijo, da bi okrepila prijateljstvo med državama, ki izvira še iz časov druge svetovne vojne. Kraljica si je v Trnovem ogledala hišo Jožeta Plečnika, potem pa sta se skupaj z možem sprehodila po centru Ljubljane in se rokovala z mimoidočimi. Županu sta podarila svojo uradno fotografijo s podpisoma.

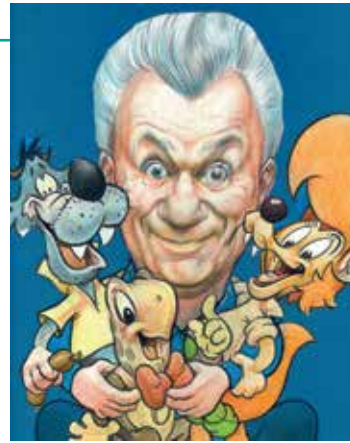

Iz Čengduja, glavnega mesta kitajske pokrajine Sečuan, ki je pobrateno z Ljubljano, prihaja kip orjaškega pande, na katerem je upodobljen ljubljanski zmaj. Tam deluje raziskovalno središče za vzrejo teh ljubkih medvedov, ki jih Kitajska nikoli ne proda ali podari, ampak vedno samo posodi živalskim vrtovom po svetu. Morda pa bi kakšen lahko prišel na počitnice tudi k nam pod Rožnik.

POVABILO V SVET PRAVLJIC

Iz teme dvorane Kazemate se prikaže Zmaj Direndaj, ki vas popelje v čudežni svet domišljije. Kar naenkrat se znajdete v Zajčkovi hišici, pav vas s pisanim repom povabi na razkošne vrtove Italijanskih pravljic, okoli vas plešejo Tri botre lisičice, nad vami pa leti Jelka s svojim rumenim dežnikom, ki je lahko balon. Zatresejo se tla, izza vašega hrbta pokuka Piko Dinozaver. Meja med resničnostjo in domišljijo je zabrisana na novi prostorski projekciji Ko ilustracije oživijo, s katero Ljubljanski grad in Mladinska knjiga slavita 80-letnico naše največje knjižne založbe. Pod njenim okriljem so nastala najlepša dela naših mojstric in mojstrov ilustracije, kot so Zvonko Čoh, Ančka Gošnik Godec, Marjanca Jemec Božič, Maja P. Kastelic, Marjan Manček, Lila Prap, Jelka Reichman, Alenka Sottler, Damijan Stepančič, Hana Stupica, Marlenka Stupica, Peter Škerl in Ana Zavadlav. Prostorska projekcija, ki je ne smete zamuditi, bo na gradu na ogled do januarja 2027, spremljal pa jo bo tudi raznolik spremljevalni program. Ogledate si ga lahko na spletni strani ljubljangigrad.si.

Pregledna razstava o očetu slovenskega stripa

S Trdonjo, Zvitorepcem, Lakotnikom, Lupinico, Poslednjim Mohikancem, zajčki cik cak in hranilniki v obliki ježka so odraščale cele generacije slovenskih otrok. Vse te junake je narisal Miki Muster, naš največji stripar in neumoren ljubiteljski plavalec, ki bi letos praznoval stoti rojstni dan. Ob njegovem jubileju smo dobili nacionalni dan stripa, ki ga bomo obeleževali 22. novembra, v Mestnem muzeju Ljubljana na Gosposki ulici 15 pa so se mu poklonili z razstavo, ki vas bo z izbranimi izvirnimi deli in dokumentarnimi predmeti popeljala po njegovi življenjski in ustvarjalni poti. Razstavo spremlja bogat program s strokovnimi vodstvi, pogovori z zbiratelji Mustrovih del in delavnico risanja stripov za otroke. Ogledate si ga lahko na spletni strani mgml.si.

Zdravje otrok in mladih skozi skavtske oči

Na prehodu po mestu se med 15. decembrom in 15. januarjem ustavite v galeriji na prostem na Krakovskem nasipu. Tam bo Združenje katoliških skavtinj in skavtov v okviru programa ZDRAVO! (2023-2025), ki poteka s podporo ministrstva za zdravje, razstavljalo fotografske utrinke, pospremljene s strokovnimi besedili in nasveti o prehrani, gibanju, uravnoteženi rabi interneta in duševnem zdravju mladih. Fotografije, ki vas bodo navdihnile s pisanimi podobami skavtskega vsakdana, so izbrali na natečaju, posneli pa so jih skavtski voditelji.

UMETNOST JE ŽIVLJENJE IN ŽIVLJENJE JE UMETNOST

Mednarodno sloveča umetnika Ulay in Marina Abramović sta odigrala ključno vlogo pri uveljavljanju performansa kot umetniške prakse in pustila neizbrisljiv pečat v umetnostnozgodovinskem diskurzu 20. stoletja. Med letoma 1976 in 1988 sta skupaj živela in delala, pri tem pa svojo umetniško prakso spajala z vsakdanjim življenjem. Njuno sodelovanje se je začelo s performansom Relation in Space (1976), v katerem sta raziskovala vzdržljivost, zaupanje in ranljivost, vrhunec pa je doseglo z njunim razvpitim trimesečnim pohodom po Kitajskem zidu, ki je dokumentiran v filmu The Lovers: The Great Wall Walk (1988). Na razstavi ART VITAL – 12 let tandema Ulay/Marina Abramović, ki bo do 3. maja 2026 v Cukrarni na Poljanskem nasipu 40, si oglejte videe, fotografije, objekte iz performansov, risbe, skice, pisma ter dokumentarne dnevniške zapise, ki osvetlujejo njune javne performanse in intimne procese, ki so jih spremljali. Ob razstavi bo potekal niz dogodkov, vključno z rekonstrukcijami performansov in pogovori, ki bodo poudarili pomembnost njune zapuščine na področju sodobne umetnosti. Podrobnosti o razstavi in spremljevalnem programu si oglejte na spletni strani cukrarna.art.

Bazar najlepših želja

Če bi za svoje bližnje radi poiskali kakšno lepo darilo, ki jim bo res veliko pomenilo, pridite med 12. in 14. decembrom v Sokolsko dvorano ŠD Tabor na Taboru 13, kjer bo letos že petič praznični Tabor Bazar spodbujal vrednote, kot so skupnost, trajnost in umetniška ustvarjalnost. Na stojnicah lokalnih umetnikov in rokodelcev boste našli izdelke iz keramike, oblačila, nakit, naravno kozmetiko, igrače, knjige in druga izvirna darila za odrasle in otroke. Kot vsako leto bodo tudi tokrat bazar spremljale gledališke predstave in ustvarjalne delavnice za otroke, odrasli pa bodo lahko uživali v koncertih in prazničnem druženju. Bazar bo v petek odprt od 15. do 20. ure, v soboto od 10. do 20. ure, v nedeljo pa od 10. do 18. ure.

Podarite ilustracije in knjige

Ilustracije najvidnejših domačih ustvarjalcev so zelo lepo praznično darilo, ki bo razstavljeno na vidnem mestu zagotovo vsak dan razveselilo obdarovanko ali obdarovanca. Tudi letos jih lahko do 24. decembra kupite na zdaj že tradicionalnem Decembrskem sejmu ilustracije v prenovljenih prostorih Vodnikove domačije na Vodnikovi cesti 65 ali na spletni strani sejemilustracije.si. Na sejmu sodelujejo mladi in že uveljavljeni umetniki, kot so Hana Stupica, Zvonko Čoh, Marjanca Jemec Božič, Maja P. Kastelic, Samira Kentrić, Eva Mlinar, Tina Volarič in Ana Zavadlav. S sejmom se bo na Vodnikovi domačiji odprla tudi knjigarna Pri kamniti mizi, kjer boste našli skrbno izbrane knjižne novosti, stripe, žanrska dela, humanistiko, poezijo in knjige za otroke. Več informacij o odpiralnem času sejma in knjigarne najdete na spletni strani vodnikovadomacija.si.

Osrednja tema letošnje okrasitve Ljubljane so odnosi. Zasnoval jo je Urban Modic, ki jo vidi kot poklon naravni harmoniji in popolnemu razmerju, ki ga najdemo v vsem, kar nas obdaja – od najmanjših oblik v naravi do velikih stvaritev človeškega uma. Celotno zgodbo za okrasitvijo si lahko ogledate na interaktivnem zemljevidu, objavljenem na spletni strani Turizma Ljubljana.

Unikatna okrasitev zelenih dreves

Med sprehodom po mestnem središču ne morete zgrešiti zelenih dreves, ki v obliki malih gozdičkov stojijo v različnih kotičkih od Wolfove, Stritarjeve, Čopove in Trubarjeve ulice do Novega trga in Brega. Ta drevesa še posebej izstopajo zaradi svoje unikatne okrasitve, za katero so poskrbeli otroci iz ljubljanskih osnovnih šol in obiskovalke dnevnih centrov aktivnosti za starejše. Oboji so za okraske uporabili odpadne materiale in veliko domišljije.

V dnevnih centrih aktivnosti za starejše so se letos odločili, da bodo okraske naredili iz pokrovčkov za kozarce za vlaganje. Obiskovalke centrov so zato najprej doma pridno praznile shrambe, povprašale so tudi pri sosedih, in zbrale zajeten kupček pokrovčkov, sredi novembra pa so se lotile še njihovega okraševanja. V Dnevem centru aktivnosti Puhova so se dela lotile Tanja, Mojca, Irena in Tatjana v družbi koordinatorice Sare. Z veliko dobre volje so se začele poigravati z različnimi barvami in vzorci, ideje so švigale sem in tja in pokrovčki so začeli dobivati čisto novo, praznično podobo. Ko so se posušili, so jih v družbi preostalih ustvarjalk namestile na drevesa, kjer jih lahko občudujemo vsakokrat, ko nas pot zanese v mestno središče.

Raznoliki okrasni na zelenih drevesih kažejo, kaj vse lahko z domišljijo nastane iz materialov, ki bi sicer končali kot odpadki. Posebno zgodbo pa pripoveduje smreka v atriju Mestne hiše, ki jo vsako leto okrasijo učenci in učenci izbrane osnovne šole. Letos je ta čast doletela OŠ Božidarja Jakca, kjer so se z veliko vnemo zagnali v delo in izdelali okoli 350 okrasov. Kot poklon umetniku, po katerem nosi ime njihova šola, se je učiteljica likovne umetnosti Manca Mohar odločila, da bodo za izdelavo okrasov uporabili tehniko linoreza. Iz linoleja so izdelali matrice, ustvarili so portrete Božidarja Jakca ter različne novoletnne motive, ki so jih natisnili na star karton v različnih velikostih in barvah. Nato so vsakega izmed njih zaščitili še s prozorno folijo, da jih ne bi uničil dež, mráz ali druge vremenske neprijetnosti.

Varno na praznična druženja

Da bodo poti v praznično Ljubljano čim bolj sproščene, se v mestno središče zapeljite z mestnimi avtobusi. S tem se boste izognili gneči na cesti, predvsem pa iskanju prostega parkirnega prostora.

Da ne boste preveč oklevali, so se na MOL tudi letos odločili, da bodo vse vožnje z mestnimi avtobusi na območju 1 od 26. decembra do vključno 2. januarja prihodnje leto po 17. uri brezplačne. Na linijah 1, 6, 9 in 11 bodo v tem času vozili še dodatni avtobusi, zadnji avtobusi na nočnih linijah pa bodo z Bavarskega dvora odpeljali ob 1. uri zjutraj. Uvedena bo še dodatna nočna linija N9, na kateri bodo avtobusi med Bavarskim dvorom in parkiriščem P+R Barje vozili po 22.30.

Na silvestrovo bodo avtobusi vozili vso noč, zato res ni nobenega razloga, da bi se na silvestrovanje v središče mesta pripeljali z avtom.

V času brezplačnih prevozov z mestnimi avtobusi, torej od 26. decembra 2025 do 2. januarja 2026, bo po 17. uri brezplačno tudi parkiranje na vseh parkiriščih P+R v Ljubljani (Stanežiče, Barje, Dolgi most, Ježica, Letališka, Stožice in Studenec).

Čeprav bodo vožnje z mestnimi avtobusi brezplačne, na LPP potnike prosijo, da pri vsaki vožnji validirajo svojo vozovnico, saj je to med drugim pogoj za zavarovanje potnikov na avtobusu, če bi prišlo do nesreče.

Brezplačni prevozi z mestnimi avtobusi v coni 1

od 26. decembra do 2. januarja
vsak dan od 17. ure naprej,
31. decembra pa vso noč

Brezplačno parkiranje na parkiriščih P+R

(Stanežiče, Barje, Dolgi most, Ježica, Letališka, Stožice in Studenec):
od 26. decembra do 2. januarja
vsak dan od 17. ure naprej

DELOVNI ČAS PRAZNIČNIH SEJMOV

Darilne hišice
vsak dan do 4. januarja
od 11. do 21. ure
(petek in sobota do 22. ure)

Gostinske hišice

vsak dan do 4. januarja
od 10. do 23. ali 24. ure
(31. decembra
do 3. ure zjutraj)

Druženje in darilca

Po središču mesta so razporejene praznične hiške, ki z gostinsko ponudbo in zanimivimi darili privabljajo mimoidoče. Sprehodite se po Prešernovem, Kongresnem in Pogačarjevem trgu, Cankarjevem in Gallusovem nabrežju ter po Bregu in Stritarjevi ulici, nazdravite s prijatelji in znanci, obudite spomine na vse lepo, kar je prineslo leto 2025, in si zaželite uresničenje skritih želja v letu, ki prihaja. Dedka Mraza pa le spomnite, naj pokuka tudi v hiške z darilnim programom.

Grajski december

Praznični dnevi so odlična priložnost, da se povzpnete na Ljubljanski grad, ki je prav tako odet v praznično podobo. Sredi okrašenega dvorišča se sprehodite po prazničnem sejmu z izbrano ponudbo toplih napitkov in majhnih kulinarčnih dobrot. Ko boste tam, pa si vzemite tudi čas za uživanje ob veličastnem razgledu na okrašeno mestno središče.

Delovni čas prazničnega sejma na gradu
vsak dan
do 6. januarja
od 11. do 18. ure

Otroci, pripeljite starše v mesto

Praznični december je še posebej čaroben za najmlajše, ki upajo, da so bili dovolj pridni, da jih bo obiskal dedek Mraz. Da bodo lažje pričakali večer, ko jih bo dobri mož obiskal doma, jih vabimo v kočo dedka Mraza v parku Zvezda, ki bo imela na široko odprta vrata med 20. in 30. decembrom. Vsak dan med 10. in 18. uro (razen 24. decembra) bosta tam vnukinji dedka Mraza, ki bosta otroke zabavali tudi s kuhanjem snega.

Dedek Mraz bo kočo obiskal večkrat, zato si le zabeležite naslednje datume, da ga slučajno ne zamudite: 26., 29. in 30. decembra ga boste lahko pozdravili med 14. in 16. uro, 27. in 28. decembra pa med 10.30 in 13. uro. Ne pozabite na seznam novoletnih želja, predvsem pa na širok nasmeh za fotografijo.

To pa še ni vse: dedek Mraz se bo s svojo kočijo, lipicanci in drugimi prazničnimi spremljevalci popeljal tudi po mestnem središču. Pozdravili ga boste lahko vsak dan od 26. do 30. decembra. Ob 17. uri se bo podal na pot z Brega ter se v spremstvu snežakov, medvedov, zajcev in drugih pravljčnih bitij zapeljal čez Čevljarški most, mimo Mestne hiše, po Stritarjevi ulici, čez Prešernov trg, po Wolfovi ulici, čez Kongresni trg vse do Novega trga. Na cilju si bo vzel čas za druženje z otroki in predvidevamo, da jih bo tudi letos spomnil, da lepota praznikov ni v darilih, temveč v človeški toplini.

Sprevod dedka Mraza
od 26. do 30. decembra
med 17. in 19. uro

Koča dedka Mraza
od 20. do 30. decembra
(razen 24. decembra)
od 10. do 18. ure

Kdo bo prvi vstopil v leto 2026

Otroci so vedno na prvem mestu in prvi bodo tudi vstopili v novo leto. Ob 16. uri bo na Kongresnem trgu potekalo čisto pravo silvestrovanje za otroke, ki ga bo obiskal tudi dedek Mraz. Novo leto bodo v družbi pravljčnih junakov in ob glasbenih nastopih pozdravili že ob 17. uri.

Čarobni gozd v parku Zvezda

V paviljonu v parku Zvezda že stoji Čarobni gozd, v katerem bodo do 23. decembra potekale praznične ustvarjalne dogodivščine za otroke. Otroci bodo lahko ustvarjali unikatne praznične izdelke in se prepustili čarobnosti decembrskih dni. Ob petkih, sobotah in nedeljah bodo znanstvene, likovne, glasbene in gledališke delavnice obogatili še koncerti in gledališke predstave.

Čarobni gozd

do 23. decembra
vsak dan med
17. in 19. uro

Ledena kraljica

Po mestnem središču bo Ledena kraljica v spremstvu pravljичnih bitij širila pravljico, njeni ledeni spremljevalci pa bodo navduševali z žonglerskimi, čarovniškimi in akrobatskimi vragolijami.

Ledena kraljica
14. in 21. decembra
od 17.00 do 18.30

Ana Mraz
od 27. do 29.
decembra
od 10.00
do 19.30

Tudi Ana Mraz se veseli vaše družbe

Med 27. in 29. decembrom bo Ana Mraz s prijatelji parkirišče na Krekovem trgu pred Lutkovnim gledališčem spremenila v gledališče in igrišče. Dopoldnevi bodo v znamenju otroških predstav in ustvarjalnih delavnic, ob popoldnevih pa vabljeni na predstave za vse generacije.

Popravimo praznike!

V info točko Misija 100 na Pogačarjevem trgu 3 boste lahko na popravilo prinesli pokvarjene novoletne lučke, ustvarili svoje okraske in izmenjali darila.

Izmenjevalnice
bodo v torek,
16. decembra,
od 16.00
do 19. 00.

Prireditve v središču mesta

POGAČARJEV TRG (od 20.00 do 22.30)

Petek, 12. decembra – Gadi

Sobota, 13. decembra – Klapa Kampanel

Petek, 19. decembra – Children of the 90's: Sebastian, Špela Grošelj, Sendi

Sobota, 20. decembra – Zvita Feltna

Ponedeljek, 22. decembra – Crush
– Bon Jovi Tribute Band

Torek, 23. decembra – Kingston

Petek, 26. decembra – YU Nostalgica

Sobota, 27. decembra – Poskočni

Nedelja, 28. decembra – Mambo Kings

Ponedeljek, 29. decembra – Victory

Torek, 30. decembra – Stil

NOVI TRG (od 19. do 21. ure)

Ponedeljek, 15. decembra – ljubljanski osnovnošolci (od 18. do 20. ure) in koncert zmagovalcev natečaja Hit betona Mladih zmajev (od 20. do 21. ure)

Torek, 16. decembra – Big Band Vrhnika predstavlja Woodstock '25

Sreda, 17. decembra – Avtomobili

Četrtek, 18. decembra – ViaEntropia

Petek, 19. decembra – Zala Smolnikar

Sobota, 20. decembra – Stanislav Vrbek & Stenbend

Nedelja, 21. decembra – Dixie Shock Band

Ponedeljek, 22. decembra – Eva Boto

Torek, 23. decembra – Rudolf Gas & The Family Soul

Četrtek, 25. decembra – Anja Strajnar in Apostoli

TRG FRANCOSKE REVOLUCIJE (od 19. do 23. ure)

Torek, 30. decembra – Moving as a Giant, Lelee, Masayah, Kokosy

KONGRESNI TRG (od 19. do 23. ure)

Petek, 26. decembra – Žan Serčič, Jelena Rozga

Sobota, 27. decembra – Helena Blagne, Jan Plestenjak

Nedelja, 28. decembra – Mrfy, Joker Out

Ponedeljek, 29. decembra – Agropop, Fehtarji

Torek, 30. decembra – Šank Rock, Alen Islamović

Četrtek, 1. januarja 2026 – KrisTina's Show

BOŽIČNI KONCERT NA MESTNEM TRGU (od 17. do 18. ure)

Sreda, 24. decembra – Uroš Perić

PEVSKI ZBORČKI NA MESTNEM TRGU (od 17. do 19. ure)

Na stopnišču pred Mestno hišo bodo od ponedeljka do srede, 15. do 18. decembra, nastopali pevski zborčki ljubljanskih osnovnih šol.

Silvestrovanje na prostem

Na najdaljšo noč v letu bo v Ljubljani zelo pestro! Pridružite se nam na velikem silvestrovanju na prostem, kjer bomo skupaj nazdravili prihodnosti, polni zdravja, sreče, ljubezni in izpolnjenih želja!

KONGRESNI TRG
Miki Vlahovič & The Band,
Vlado Kreslin, Učiteljice

MESTNI TRG
Big Band Krško z gostjo Alenko Godec

POGAČARJEV TRG
Vili Resnik

TRG FRANCOSKE REVOLUCIJE
The Canyon Observer, Niet, IDEM

Je res treba vreči to petardo?

Prodaja, posest in uporaba vseh vrst petard je v Sloveniji popolnoma prepovedana.

Od 19. do 31. decembra je dovoljena prodaja pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok.

Od 26. decembra do 1. januarja je dovoljena njihova uporaba.

Mladolletniki do 14. leta starosti

lahko uporabljajo pirotehnične izdelke, kot so bengalske vžigalice in pasje bombice, **od 16. leta** pa tudi majhna ognjemetna kolesa, vendar samo v spremstvu staršev.

Od 400 do 1200 evrov znaša kazen za fizične osebe za kršenje pirotehnične zakonodaje.

UROŠ TOMINC, DR. MED., SPEC. TRAVMATOLOG
vodja urgentnega kirurškega bloka
UKC Ljubljana

Previsok davek kratkotrajnega užitka

Predpraznični december naj bi bil čas veselja, topline in druženja, a vsako leto znova prinaša tudi manj prijetno plat prazničnega razpoloženja: poškodbe zaradi pirotehničnih sredstev. V zadnjih 10 letih smo vsako leto obravnavali med pet in 20 takšnih primerov. Večinoma gre za lažje poškodbe, opekline in manjše rane, ki v večini prizadenejo roke in obraz. Hude poškodbe so resda redkejšje, a so prav zato toliko bolj pretresljive in tragične. Delne ali popolne amputacije prstov, uničeni deli dlani ali celo izguba celotne roke, hude raztrganine obraza, trajna izguba vida ali sluha – vse to so poškodbe, ki pustijo neizbrisne in nepopravljive dosmrtnne posledice.

Zdravljenje je izjemno zahtevno in dolgotrajno, pri njem sodeluje široka ekipa zdravstvenih strokovnjakov. Začne se v operacijski dvorani, kjer so pogosto potrebni travmatologi, kirurgi za plastično in rekonstrukcijsko kirurgijo, oftalmologi ... Pri tem pomembno vlogo igra tudi drugo usposobljeno medicinsko osebje, kot so operacijske in oddelčne medicinske sestre, anesteziologi in mnogi drugi. Ko se akutna faza zaključi, zdravljenje prevzamejo fiziatri, fizioterapevti, delovni terapevti in protetiki, ki pomagajo pri povrnitvi vsaj dela funkcije ali nadomestitvi izgubljenih delov okončine. Vsak tak primer tako zahteva veliko znanja, usklajenosti in časa celotnega zdravstvenega sistema. Poškodovanec pa se mora privaditi na novo realnost – na telo, ki ni

več takšno, kot je bilo, in na omejitve, ki jih prej ni poznal.

Najbolj boleče pri vsem tem je dejstvo, da gre v veliki večini za mlade, aktivne ljudi – pogosto še otroke. V zadnjih treh letih so bili poškodovanci stari med 11 in 31 let. V lanskem decembru smo obravnavali tri izjemno hude primere: dva z uničujočimi poškodbami rok in enega s hudo poškodbo obraza. Vsi trije so bili mlajši od 15 let. Vsi trije bodo posledice nosili vse življenje.

Treba je poudariti, da so najhujše poškodbe pogosto rezultat predelave ali domače izdelave pirotehnik. Takšne improvizacije so posebej nevarne, saj gre za nepredvidljive eksplozivne mešanice brez kakršnegakoli nadzora ali varnostnih standardov. Posledice so lahko izjemno hude, saj gre za nekontrolirane eksplozije z veliko energijo.

OTROK NIKOLI NE SME UPORABLJATI PIROTEHNIČNIH SREDSTEV BREZ NADZORA ODRAŠLE OSEBE.

Ob tem pa ne smemo pozabiti, da pirotehnik ne škoduje le tistim, ki jo uporabljajo. Poki obremenjujejo naša čutila, onesnažujejo okolje in povzročajo hudo stisko živalim. Za njih je decembrsko pokanje prava nočna mora.

Če se uporabi pirotehnik ne moremo povsem odpovedati, potem naj bo ta vsaj varna: preudarna, zakonita in nadzorovana, brez domačih eksperimentov, ki se lahko končajo tragično. Še posebej pa je pomembno, da starši ne kupujejo pirotehnik otrokom. Otrok nikoli ne sme uporabljati pirotehničnih sredstev brez nadzora odrasle osebe, saj je lahko trenutek nepazljivosti usoden.

Prazniki so dovolj lepi tudi brez pokanja. Razsvetlimo jih lahko z varnimi svetlobnimi okraski, toplino doma, smehom in prijetnim druženjem, ne pa z eksplozijami, ki lahko zaznamujejo življenje za vedno. Naj bo letošnji december varen, miren in brez nepotrebnih poškodb, ki bi zaradi trenutka zabave ukradle roko, prst, vid ali brezskrbno otroštvo.

ASIST. DR. URŠA RAVNIK VERBIČ, DR. VET. MED.
vodja oddelka za interno medicino
na Kliniki za male živali Veterinarske fakultete

Naj imajo tudi živali lepe praznike

Ko se decembra ljudje veselijo, psi in druge živali trpijo. Tega bi se morali zavedati vsi – še zlasti tisti, ki z namernimi dejanji povzročajo trpljenje, pa tudi vsi, ki v prazničnem času organizirajo prireditve z zvočnimi in svetlobni efekti, ki prav tako negativno vplivajo na živali. Ker pa vsekakor nisem mnenja, da bi se morali zaradi zaščite živali odpovedati decembrskemu vzdušju (razen nesmiselnih rabi pirotehničnih sredstev), se moramo tega trpljenja zavedati tudi lastniki živali in vedeti, kako jih lahko zaščitimo.

Od hišnih ljubljencev se pokanja pirotehničnih sredstev najbolj bojijo psi. Nočijo na sprehod, doma se tresejo in skrivajo ali pa nepredvidnemu skrbniku na sprehodu v paniki celo pobegnejo. Takrat velikokrat končajo pri nas na veterinarskih klinikah, poškodovani v avtomobilski nesreči ali pa shirani, dehidrirani in na smrt prestrašeni, ko jih skrbnik najde po več dneh tavanja.

Ni zadosti, da vemo, da se psi bojijo pokanja. Če jim želimo pomagati, se moramo vprašati, zakaj se ga bojijo. Odgovor je, ker vidijo svet drugače kot ljudje. Drugače si ga zapomnijo in organizirajo v glavi. Najpomembnejše pasje čutilo je voh. Kar (videči) ljudje vidimo, to pes voha, zato bi lahko rekli, da pes gleda s smrčkom. Vonju po pomembnosti sledi sluh, ki je pri psu veliko bolj razvit kot pri človeku, predvsem pes sliši bistveno višje frekvence kot mi. Zato lahko nekateri zvoki, ki jih ljudje sploh ne slišimo, psu s svojimi visokofrekvenčnimi »kriki« povzročajo celo bolečino in prav zato jih nekateri zvoki spravijo v paniko. Pri pokanju zaradi nenadnosti zvoka živali ne znajo

določiti njegovega izvora in se nagnosko nanj odzovejo kot na nevarnost. Ker torej ne vedo, od kod zvok prihaja, je njihov prirojeni odziv beg, saj ne vidijo sovražnika, s katerim naj bi se soočili. Trdnost značaja in s tem odsotnost strahu (tudi pred pokli) krepi tudi pravilna socializacija v obdobju vtisnjenja (7.–8. teden starosti pasjega mladiča) in obdobju strahu (8.–10. teden starosti). Neprijetne stvari, ki jih pasji mladiči doživijo v tem obdobju, lahko namreč vodijo k razvoju nekaterih motenj v vedenju, zato odgovorni rejci in poučeni skrbniki vedo, da morajo mladiča v tej starosti nadzorovano izpostavljati različnim dražljajem, da se nanje navadijo in jih ne sprejemajo kot grožnjo.

Kako lahko torej skrbniki psov pomagamo, da bo naš veseli december njihov čim manj grozen december? Na daljši sprehod jih peljimo zgodaj zjutraj, ko metalci petard še spijo, in preden pade tema. Prisluhnimo jim – če pes kaže hudo stisko, ko bi moral ven, ga ne silite, naj potrebo izjemoma opravi na higiensko podlogo. Doma mu omogočite, da se skriva – v omaro, pod posteljo, svojo kletko; v tem prostoru naj bo prižgana luč in naj sliši zvok nečesa – radia, televizije, kar omili zvoke od zunaj. Ko vi ne slišite pokov, pes pa že kaže nemir (ne pozabimo, pes sliši mnogo bolje od nas), se sprva ne zmenite za njegov strah, predvsem ga ne začnite tolažiti. S tem mu namreč dajete vedeti, da je zunaj res nekaj, česar se upravičeno boji, medtem ko vaše ignoriranje daje psu misliti, da ni nič hudega, saj če se ne bojite vi, tudi on nima razloga za to. Vendar tak pristop učinkuje zgolj pri blagem nemiru, nikoli takrat, ko je pes v paniki.

NA POKANJE SE ŽIVALI NAGONSKO ODZOVEJO KOT NA NEVARNOST.

Če imate doma mačko, ki hodi tudi ven, jo v decembrskem času raje zadržite v stanovanju oziroma zunanji mački omogočite bivanje v hiši, če si tega seveda želi.

Kaj pa lahko storimo za divje živali, ki so ravno tako žrtev hrupa in svetlobnega onesnaženja? Na žalost ne kaj dosti, razen da omejimo človeško objestnost in nerazumna dejanja ter se že končno začnemo zavedati, da na tem planetu nismo sami!

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališča MOL in uredništva glasila Ljubljana.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. OTROCI, PRIDRUŽITE SE!

ČRNUČE

Sprevod dedka Mraza

Dedek Mraz ne bo obiskal samo mestnega središča, ampak bo zavil tudi v Črnuče, kjer bo sedel v svojo kočijo in naredil krog po Cesti Ceneta Štuparja in po Dunajski. Ustavil se bo pred Kulturnim domom Črnuče, kjer bo pozdravil otroke ter delil sadje in bombone.

26. decembra ob 17. uri

Cesta Ceneta Štuparja in Kulturni dom Črnuče

DRAVLJE

Predstava za otroke in obisk dedka Mraza

Četrtna skupnost Dravlje vabi otroke in starše na brezplačno predstavo Velika skrivnost, po kateri bo otroke pozdravil in obdaril tudi dedek Mraz. Predstava je namenjena otrokom od 1. do 8. leta iz ČS Dravlje. Ogled je mogoč samo z brezplačnimi vstopnicami, ki jih do zapolnitve prostih mest prevzamete na sedežu četrtne skupnosti v času uradnih ur.

17. decembra ob 17. uri in ob 18.30

Dom krajanov Dravlje, Draveljska cesta 44, velika dvorana

SOSTRO

Obisk dedka Mraza

Zavod Frnikola in Četrtna skupnost Sostro vabita na ogled zabavne gledališke predstave za otroke. Predstavo bo obiskal tudi dedek Mraz.

28. decembra ob 16. uri

Kulturni dom, Cesta II. grupe odredov 43, velika dvorana

ŠMARNI GORA

Dobrodolni praznični sejem

Leto se bliža koncu, zato je čas, da se skupaj zberemo na že 11. dobrodelnem prazničnem sejmu v Šmartnem. Med pestrim prazničnim dogajanjem se bomo pogreli s čajem in palačinkami ter podprli domače mojstre z nakupom prazničnih daril. Otroci se bodo razveselili prazničnih darilc. Vabljeni, da se nam v družbi prijateljev in sosedov pridružite na čarobnem druženju v domačem kraju!

13. decembra od 16. ure naprej

Šmartno pod Šmarno goro na ploščadi pri šoli in župnišču

ŠENTVID

Tinka in Špela ter čarobni zvonček

Prava čarovnija praznikov niso darila, temveč prijateljstvo, pomoč in veselje, ko nekaj dosežemo skupaj. Prijateljici Tinka in Špela v prazničnem času odkrijeta čarobni zvonček. Smešna, zabavna in poučna predstava otroke uči, da lahko s prijateljstvom, pogumom in sodelovanjem premagamo vsako težavo.

Na obisk pride tudi dedek Mraz.

17. decembra ob 18. uri

Ljudski dom Šentvid, Prušnikova ulica 99

Jelenček Srečko

December je pred vrati, zato se jelenček Srečko odloči, da bo postal praznični pomočnik. Želi si postati jelenček Rudolf, saj je ta najmočnejši, najboljši, najhitrejši, najlepši in ima najbolj kosmat repek. Toda kaj, ko Srečko nima zelo kosmatega repka, kaj šele svetlečega rdečega noska. Skozi vrsto zabavnih dogodivščin skupaj s škratkom in prijatelji ugotovi, da ni pomembno, kako smo videti, šteje tisto, kar nosimo v srcu in kar si zares želimo! Predstavo bo obiskal tudi dedek Mraz.

18. decembra ob 18. uri

Dvorana, Kosljeva ulica 1 (1. nadstropje)

22. decembra ob 18. uri

Gasilski dom PGD Stanežiče

27. decembra ob 17. uri

Dvorana, Na gmajni 1

28. decembra ob 11. uri

Ljudski dom Šentvid, Prušnikova ulica 99

Novice, različne informacije in tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na voljo na spletni strani ljubljana.si/sl/mestna-obcina/cetrtn-skupnosti.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

Pogovornice

Zavoda Utopija in Nefiks ter Društvo Center za pomoč mladim vabijo mlade, stare od 15 do 20 let, na zadnjo iz niza delavnic, na katerih obravnavajo teme odraščanja, modernega sveta in (ne)strpnosti. V udobnem pogovornem krogu udeleženci govorijo o drogah, spolnem nasilju, karierni usmeritvi po srednji šoli ter o soočanju z neuspehom in o s tem povezani samopodobi.

Za več informacij in prijavo pišite na e-naslov cmcbezigrad@mladizmaji.si.

23. decembra ob 17. uri

Mladi zmaji Bežigrad – Vojkova

CENTER

Obležitev Zamenhofovega dneva in dneva esperantske knjige

Združenje za esperanto Slovenije vabi na osrednjo slovensko proslavo ob 166. obletnici rojstva tvorca esperanta Ludvika L. Zamenhofa in ob dnevu esperantske knjige. Pripravljajo bogat strokovni in kulturni program.

13. decembra ob 10.30

Grablovičeva ulica 28, dvorana MOL

ČRNUČE

Novoletna nastopa Ansambla ljubljanskih mažoret in dixieland orkestra Ljubljanske korenine

Ljubljanske mažoretke pripravljajo novoletno prireditev Zimske sanje, na kateri bodo skozi ples raziskovale različne motive sanj, dva dni kasneje pa KUD Svoboda Črnuče vabi še na tradicionalni koncert dixieland orkestra Ljubljanske korenine.

17. decembra ob 19. uri (mažoretke)

19. decembra ob 19. uri (dixieland)

Kulturni dom Črnuče,

Dunajska cesta 367

DRAVLJE

Slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti

Četrtna skupnost Dravlje in Turistično društvo Dravlje vabita na slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

20. decembra ob 17.30

Dom krajanov Dravlje, Draveljska cesta 44, velika dvorana

JARŠE

Meritve vrednosti v krvi

Krajevna organizacija RK Nove Jarše vabi na meritve krvnega tlaka ter sladkorja, holesterola in kisika v krvi.

Vsak drugi ponedeljek v

mesecu od 16. do 18. ure

Sedež ČS Jarše, Kvedrova ulica 32

MOSTE

Praznične žličke

Mladinska postaja Moste vabi na brezplačno ustvarjalno delavnico izdelovanja žlic Praznične žličke.

16. decembra ob 16.30

Mladinska postaja Moste,

Zaloška cesta 55

POLJE

S pesmijo v nov dan

Vabljeni na literarno-glasbeno prireditev, na kateri bodo nastopili Partizanski pevski zbor Ljubljana, MePZ Zora Janče, MePZ Tine Rožanc in Rusalka.

18. decembra ob 18. uri

Center Zalog, Zaloška cesta 267

POSAVJE

Božično-novoletni koncert

Vabimo vas na božično-novoletni nastop Kitarskega orkestra Ljudmila Rusa.

12. decembra ob 18. uri

Dvorana ČS Posavje, Savlje 101

ROŽNIK

Prednovoletno sosedsko praznovanje

Četrtna skupnost Rožnik vabi na delavnico izdelovanja dišečih naravnih daril, na bazar izmenjave doma

narejenih darilc ter druženje ob jedachi in pijači. Dobrodošlo je, da obiskovalci prinesete kakšno dobroto s seboj.

22. decembra od 15. ure naprej

Pot Rdečega križa 76

ŠENTVID

Božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Ljubljana

Četrtna skupnost Šentvid vabi na tradicionalni božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Ljubljana, ki vas bo z živahnimi melodijami popeljal proti novemu letu.

20. decembra ob 19.30

Ljudski dom Šentvid,

Prušnikova ulica 99

ŠMARNI GORA

Tacenski večeri - Domoljubni večer

KUD Tacen vabi na proslavo pred državnim praznikom, dnevom samostojnosti in enotnosti.

20. decembra ob 17. uri

Dom gasilcev in krajanov v

Tacnu, Pločanska ulica 8

VIČ

Svečana okrasitev smreke miroljubne aktivne koeksistence

Okraševanje bo spremljal kulturni program. Nastopili bodo otroci iz vrtcev Viški gaj in Viški vrtci, učenci OŠ Kolezija in Vič ter dijaki Gimnazije Vič.

12. decembra ob 10. uri

Pred sedežem ČS Vič na

Tbilisijski ulici 22/a

Novice, različne informacije in tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na voljo na spletni strani ljubljana.si/sl/mestna-obcina/cetrtn-skupnosti.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

Mesto, ki je polno življenja,
se ob nenadnem zimskem
mraku počasi umiri in zazeha.
V oknih hiš in blokov se
prižge na tisoče luči. So kot
zvezde na temnomodrem
nebu. Vsaka nekemu od
nas kaže pot domov.

Čarobni utrinki praznične Ljubljane

KONCERTI NA KONGRESNEM TRGU

 26. 12.–1. 1., 19.00–23.00

Petek, 26. 12.

Žan Serčič, Jelena Rozga

Sobota, 27. 12.

Helena Blagne, Jan Plestenjak

Nedelja, 28. 12.

Mrfy, Joker Out

Ponedeljek, 29. 12.

Agropop, Fehtarji

Torek, 30. 12.

Šank Rock, Alen Islamović

Sreda, 31. 12. (16.00–17.30)

Silvestrovanje za otroke

Sreda, 31. 12. – Silvestrovanje

**Miki Vlahovič & The Band,
Vlado Kreslin in Mali bogovi,
Učiteljice**

Četrtek, 1. 1. 2026

Kristina's Show

Še več
čarobnosti na

